

Naročna mesečno
25 Din. za inozem-
stvo 40 Din. — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din. za
inozemstvo 140 Din.

Uredništvo je v
Komarjevi ul. 6/II

Telefoni: telefona, dnevna služba
2050 — nočna 2946, 2944 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogom »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praha-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

Advent v Rusiji

(Pismo.)

Tekom zadnjega leta je preganjanje vernikov pa duhovštine na Ruskem toliko narastlo, da bi se vsakemu človeku nadaljnji obstoj cerkve ali sploh verskega življenja na sovjetskem področju zdel nemogoč. A vera je še vedno živa in krščanstvo kljubuje vsem napadom. V Petrogradu samem obstoji pravoslavne župnije edino s pomočjo tistih pogumnih in vztrajnih tovarniških delavcev, ki aktivno podpirajo cerkveno življenje. Kakor znano, je izgubila duhovština vse državljanske pravice, ne prejema nakazil na živež in je zato obojena na neizogibno smrt vsled stradanja. Mestne ulice v Rusiji so polne duhovnikov, ki kakor berači prosijo milostino »Hrista radi«. Petrograjski verniki pa skrbijo za svoje pastirje in z nimi delijo zadnje, kar imajo. Vsako leto stalno narašča število družin, ki kretajo novorodenčke, v cerkvi sklepajo zakone in po pravoslavnem obredu pokopljajo svoje mrlje. Župnije, ki so pred par leti izkazovale komaj po 1–2000 krovstov letno, zdaj krovstvo redno po 3–4000 otrok. Komunisti so razpustili več župnij, toda duhovština zaprtih cerkev se porazdeli po ostalih. Na ta način imajo petrograjski cerkve po deset in več župnikov, ki so vsi stalno zaposteni, ker zbirajo redna cerkvena služba v sobotu zvečer in nedeljo zjutraj po več tisoč vernikov: napolnilo cerkev in celo dvorišče pred cerkvijo.

Vneti posvetni udeleženci cerkvenega življenja so izpostavljeni stalnemu preganjanju, a to nikakor ne zmanjša njih gorečnosti. Dočim komunistična stranka vprav divje nadaljuje protiversko akcijo, se prebivalstvo v tajnostrem preobratu začenja oklepiti cerkve. Letošnje pomladi so hoteli okrepliti v Petrogradu ugotoviti razširjenost svojega tiska. Zahvali so pri vseh prodajalcih časopisov po delavskih četrtih najizzivnejše liste Zvezne napadnih brezbožnikov. Nikjer jih niso našli. Raznašalci so pojasnili: »Nihče jih ne kupuje. Poskušali smo jih deliti zastonji, pa še takrat jih ni nihče maral vzeti: ljudje so se samo krečali! Naročno na te liste plačajo društva ali posamezniki samo kot obvezen državen davek. Tudi javna protiverska zborovanja, kjer so napadali brezbožniki zastopnike posameznih veroizpovedi, niso obrodili pričakovanega uspeha. Večino množica je ponovno ganljivo kazala sočutje pregonanim, in so zdaj oblasti brezbožnikom strogo prepovedale, da bi prirejali javne nastope z udeležbo duhovnikov. Delavci so v zadnjem času ponovno zahtevali, naj bo dovoljen nastop in zagon zastopnikom duhovštine. Nepopis vtič na redijo nepregledne množice vernikov, ki po končani službi božji s pobožnim trepetom sprejemajo pastirjev blagoslov. Posebno razveseljivo je ozdravljanje v rodbinskem življenju. Deka je v mnogih družinah zopet postala skrb staršev, ki jo odgajajo v duhu večnih krščanskih verskih in navrstenih načel. Delavci prav dobro ocenjujejo politični položaj, a so obdani z vuhonov ter oblasti kruto kaznujejo najmanjši izraz odsodbe in nezadovoljstva.

Na deželi pa je položaj precej slabši. Čuden pojav! Toda razumljiv bo, če pomislimo, da so mesta, predvsem Petrograd, bila vedno bolj odprtia napadnim kulturnim vplivom, dočim je rusko podeželje želo v največji temi, moralni desorientiranosti in maščevalnih občutkih, povzročenih po nezaslanem tlčenju, kateremu je žal baš oficjalna pravoslavna cerkev največ pomagala. Zato v mužkovih napolj poganskih duši protiverska gonja še vedno najde nekaj odmeva, posebno ko ugaja breznavrštem instinktom ruskega »Naturmensche«. Saj je bilo v zgodbjem srednjem veku v Evropi podobno: krščanstvu so se vedno najbolj upirali goni mesa! Ima pa tudi protiverska propaganda, izvajana po najrafiniranejši moderni tehnički reklame, silen sugestiven vpliv na preprostega ruskega človeka, ki se da lahko dupirati kakor otrok in divjak. Zdaj na primer je protiverska propaganda za bližajoči se Božič poverjena Zvezni komunisti ne mladine tako da otroci gradijo in vodijo rusko usodo... Seslavajo napise za protiverske letake in prapore, n. pr.: »Cerkve je sovražnica socialnega preporoda« — »Popi narod samo ponemnu, ejo! — »K steni s popi! (ustreliti!) Izdelujejo ogromne transparente, ki predstavljajo znano bogokletno Grossovo podobo »Kristus s plinovo masko«. Zbor otrok vadi protiverske, liturgični melodiji in besedilu priljene himne, drugi imajo skušnjo za protverski »ljudski misterij« znanega cícielnega sovjetskega pesnika Demjanja bednega: »Evangelij Demjanac. In vse se vrši obligatno v zaplenjenih cerkvah, kjer ikone, ki jih niso pobrali, v svojem počnešem, globokem in neskončno melanholičnem zlatu gledajo na te prizore...«

V prestolnicah Rusije in ostalih mestih — pa tudi na podeželju, kjer beda ljudi počasi zopet vrača k veri onostranske istinitosti in tolažbe — pa se po stanovanjih liki kristijani v katakombari zberi verniki, da poslušajo sveto pismo, ki ga bere starec. Treba je paziti, da jih komunistični sostanovaleci ne slišijo. Mimo cerkev, spremenjene v klub, na koje pozlačene kupole pada tiko in počasi beli sneg, pa pelje mimo izvošček, se pobožno široko prekriza in tiko zašepeta: Oslobodi nas Gospodi...«

proti S.

Ljeningrad, 14. decembra
(po zasebniku iz Varšave).

Demisi'a vlade radi lenobe

Atene, 19. dec. kk. Vsi ministri kabineta bodo jutri, kakor piše »Eleteron Vima«, Venzelosu predložili svoje demisije, da mu omogočijo preosnovo kabineta. Del grških listov že dolgo časa zahteva, da se zamenjajo nekateri ministri, katerim se očita nedelavnost.

Proti slovenskemu jeziku v cerkvi

Akcija proti slovenski službi božji v Gorici — Obnovitev terorističnih band Skrbi Vatikana

Pariz, 19. dec. Včeraj izšla številka emigrantkega glasila »Liberté« prima sledče:

»Kakor znano, so goriški fašisti takoj po odhodu prefekta Dompierija pričeli v štalu svoječasnega nasilnega skvadrizma divjo gonjo zoper slovensko duhovščino v slovenskem jeziku v cerkvi, dasi bi moral le-ti biti zaščiten tako po obveznih izjavah kralja in vseh prejšnjih liberalnih vlad kakor po besedilu lateranskega konkordata. Iako so prekinili skvadristi pred nekaj dnevi slovensko pridigo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Nekdo izmed njih je zavpil proti pridigarju »Parli italiano!« (Governo italijansko!). Pridigar mu je odgovoril: »Ako hočete poslušati pridigo v italijanskem jeziku, pojrite v stolnico, kjer pridigajo misijonarji italijansko!« Pridigar je nato nadaljeval govor do konca v slovenskem jeziku. Skrunila božje hiše je policija odvedla na policijsko ravnateljstvo, kjer so ga seveda takoj izpuštili. Glede na nacionalno nestručnost goriških fašistov so misijonarji tako uredili svoje govore, da se vršijo italijanski v stolnici, slovenski pa na Travniku. Toda fašistom to še ni bilo zadost. Premestitev prefekta Dompierija, ki je kot star Tržačan razmre kolikortoliko poznal in se zato ni vedno udajal pritisku fašističnih fašistov, smatrajo za svojo zmago, to je za zmagovo »skvadrizma« nad miroljubno politiko. Znano je, da je Dompierija premestil šef vlade sam po avdijenci, ki jo je imel pri njem goriški fašistični tajnik Avenanti. »Popolo di Trieste«, ki je obenem glasilo goriških fašistov, je trikrat zaporedoma zahteval, da se morajo slovenske pridige v Gorici ukiniti.

Listi so priobčili tudi nadvse zanimiv protest predsednikov društva mater in vdov po padlih, društva vojnih pohabljencev, društva vojnih protstovoljev, društva bojevnikov, društva »arditov« in »sinjinj Dalmatincev«, in sicer proti slovenskemu pridigovanju v goriških cerkvah. Predsedniki našteh društev so po »skrupulozni in iskreni pro-

učitvi sprejeli naslednjo resolucijo, ki ugotavlja naslednje: »Ob prilik sv. misijona se je število slovenskih božjih služb pomnožilo. Iz sovrašča do italijanske strasti mesta Gorice skuša slovenska duhovščina ohraniti slovenčino v goriških cerkvah, ki smo jo že predolgo trplili. Gorizia italijansima, a obenem globoko katoliška, Gorica, ki se je že pred vojno v političnem in verskem pogledu oziral proti Rimu, ne more dovoliti, da bi se sovrašnik oboroževal, krepil in se skrival tudi pod sveto duhovsko oblico. Predsedniki imenovanih društev, kot Italijani in fašisti in tudi iz globokega spoštovanja do katoliške vere odločno protestirajo proti degeneraciji vesoljnega katoličanstva v slovenski nacionalizem in zahtevajo v tem pogledu odločnih ukrepov od vlade tudi z ozirom na padle Italijane.«

Gonja proti slovenski duhovščini in slovenskemu bogoslužju, ki jo je sprožil fašistični tajnik Avenanti, je torej v polnem teknu. Fašisti so se spravili predvsem na Gorico. Prebaviti ne morejo dejstva, da je mesto po priključitvi slovenskih vasi Sočana, Podgorje, Standreža, St. Petra in Vrtojbe še bolj slovensko nego je bilo prej. Ze pred vojno je bilo v mestu enako število Slovencev in Italijanov in pri mestnih volitvah so Italijani komaj zmagali s pomočjo nemških glasov.

Najznačilnejše pa je, da je Avenanti šel tako daleč, da v sramoto Italije, ki je dozad svetu prednjačila po liberalizmu in svobodoljubju, hoče obnoviti teror prvih dni fašizma. V »Popolo di Trieste« predlagajo goriški fašisti, naj se v Gorici osnuje posebna »stotinja smrti«, ki bo prirejala proti Slovencem kazenske pohode. V to stotinijo smejo stopiti samo fašisti, ki »di menar botte conosci l'arte, — rompono le teste in ogni parte« (poznamo umetnost batinjanja in razbijajo glave na vse strani). Clarkar (menda tajnik Avenanti) predlaga to iz več razlogov. Preustrojiti je treba tenelega in apatičnega goriškega meščana ter mu vlti več bojevitosti; iz goriških trgovin mora izginuti slo-

venčina. Nikdar se ne sme več ponoviti ta-le dogodek: Goriški fašist je vprašal kmeta iz Krongerga, kodpelje pot v »Salcano«. Kmet mu odgovori: Ne pravi se »Salcano«, temveč »Solkan«, obrne hrbet in gre svojo pot... Proti temu navadnemu dejstvu hoče zdaj fašizem nastopiti s pretepanjem in razbijanjem glav, dočim se pusti po plančanih žurnalih v inozemstvu slavit kot »režim obnovljene rimske kulture Cezarja in Vergilia...«

Kolikor smo informirani, Vatikan z veliko skrbjo in ogorenjem opazuje očividno iz centrale same sproženo akcijo proti katoliški slovenski duhovščini v Primorju, ker krši konkordat naturno in cerkveno pravo in ogromno skoduje katolicizmu v novih provincih. V Vatikanu se boje kot reakcije na fašistično nasilno politiko proitaljančevanja cerkve verskega indiferentizma in protikatoliške propagande med Slovenci in Hrvati. Zato je pričakovati, da se bo Vatikan temu kurzu najdoločne upr.

Zanimivo je, da je ta razlog tudi italijanska vlada zelo pretresala in da je bila celo v Julijsko pokrajino poslana oseba, ki naj bi to stvar na licu mesta proučila. Vatikan opozarja namreč na to, da so po rapaljski pogodbi, ki, kakor znano jezikovnih in kulturnih pravic Slovencev in Hrvatov, predajočih katoliški veri, ne ščiti zaščitene pravoslavne občine (v Trstu, Peroju in Zadru). To dočilo, zato katero se je trudil posebno pokojni Pašič, vsebuje po meniju Vatikana veliko nevarnost, da se ne bi z ozirom na preganjanje slovenskega jezika v cerkvi začela v Julijsko pokrajini intenzivna propaganda za prestop katolikov v pravoslavje.

Očividno je šla vlada zdaj preko tega, konsultirana od fanatizma goriškega fašija, oziroma od Avenantija, ki je sefa vlade informiral v tem smislu, da je nevarnost popravoslavljenja imaginarna pa da bo poitaljančenje cerkve logično imelo za posledico italijanizacijo »drugorodcev« splet.

Bethlen o poneverbah

Budimpešta, 19. decembra. kk. Ministrski predsednik Bethlen je dal danes parlamentu pojasnila o aferi v socialnem ministrstvu. Tako je navajal, da so gradbeni stroški za sanatorij na Matrici za 48% narastli zato, ker so narastli stroški za brezposelne in se je spremenil gradbeni načrt. Iz invalidskega fonda pa niso bili kupljeni niti avtomobili niti salonske obleke niti cilindri. Samo služe so dobili nove uniforme. Preiskava se vrši na vsej črti. Nato je poslane Fabijan ponovno zatrjeval, da je njegovo poročilo resno, in imenoval tri nadaljnje poslane, ki bi to lahko potrdili. Z zadovoljstvom pa je vzel na znanje izjavo ministarskega predsednika, da državno računovodstvo vodi o tem preiskavo.

Brca grofu Bethlenu

Budimpešta, 19. dec. ž. Nameravani obisk grofa Bethlena na Dunaju se je odgodil. Avstrijska vlada je prosila, da naj bi se ta obisk vršil v drugi polovici januarja. Avstrijska vlada namreč ne želi, da bi Češkoslovaška dobila vtič, kot da Avstrija odobrava madjarsko carinsko vojno.

Značilna avdijenca pri Borisu

Sofija, 19. dec. ž. V političnih krogih in med osebnostmi, ki spremljajo politično življenje v Bolgariji, je vzbudilo pozornost, da kralj Boris stanoval pozabil v Bolgariji. Trdi se, da je Tomov stanoval kralju, da naj sedanja vlada odstopi in naj se vodstvo nove vlade poveri Malinovu. Prepričeval je kralj, da je ljudstvo zgubilo zaupanje v sedanjo vlado. Kralj je bil zelo v skrbeh. Dejaj je, da razume težavni položaj in da išče izhoda iz nega. Snoči je bil v avdijenci Lapčev. Niegova avdijenca se spravlja v zvezo s težavami, v katerih se nahaja Bolgarija.

Sofija, 19. dec. ž. Pripravlja se nov zakon o amnestiji, ki bi obsegal tudi vse politike, ki se nahajajo v Jugoslaviji. Zatrjuje se, da bo zakon sprejet pred zaključitvijo parlamenta.

Italijansko-rusko prijateljstvo

Moskva, 19. dec. V dvorani bivše palace Riabčinskoga je vlada priredila italijanskemu poslaniku Attolico sijajen banket, katerega so se poleg celokupnega personala poslaništva udeležili tajnik centralnega izvršilnega odbora sovetov Enukidze, ves komisarski kolegij urada za zunanje zadeve, načelnik juridičnega oddelka Sabanin, direktor ceremonij (!) Florinski in vsi ostali načelniki oddelkov zunanjega urada. Po kosi, ki se je odlikoval po naravnost orijentalskem razkošju, prekušočem najsjajnejše čase carizma, se je komesar zunanjih zadev Litvinov s poslanikom Attolico dolgo intimno razgovarjal o zunanjopolitičnih problemih.

7 ljudi utonilo

San Francisco, 19. dec. AA. V luki se je zaradi nemirnega morja prevrnili neki motorni čoln. Pri tem je utonilo 7 ljudi. Istotako se je ponesrečil tudi drugi motorni čoln, ki je hitel ponesrečenemu čolnu na pomoč. Tri osebe, ki so bile v tem čolnu, so se rešile s plavjanjem na obal.

ZLATA NEDELJA

III

bo za Vašo trgovino le tedaj res zlata, če priporočite isto številnim nasim bravcem s primerno

III

BOŽIČNO REKLAMO

v obsirni nedeljski številki dnevnika

III

SLOVENEC

Oglase sprejemamo danes do 4. ure pop.

Angleška revija o kralju Aleksandru

London, 19. dec. AA. Današnji »Near East« prinaša članek o kralju Aleksandru. V tem članku pravi, da vodi Nj. Vel. kralj Aleksander dve leti državo v brigi za zgraditev narodnega edinstva in je dal dokaza, da more z uspehom delati za svoj narod. Prevzel je težko nalogo, da vodi narod in da politike nauči spoštovanja prave ustavnosti. Ne more se preceniti, da kakšne mere se je ta kraljev poskus posrečil že v teh dveh letih. To je v ostalem precej odvisno od dobre volje naroda, č

Nj. Veličanstvo petrolej

Izvirne informacije našega holandskega dopisnika

Amsterdam, via inter., 18. dec.

Sir Henry Deterding, legendarni vrhovni ravnatelj ene največjih svetovnih petrolejskih družb, če ne največje, ki razpolaga s kapitalom v višini 70 milijard Din ter ima svoje interese po vsej zemeljski obli, svoja velikanska brodovja in svoja železniška omrežja, za katera bi jo marsikaka sredinja država zavida, je včeraj podal dopisniku »Daily Telegraph« izjavil, da je velike važnosti že radi tege, ker Deterding zelo malo govoriti, drugič pa, ker predstavlja obširen skupen pregled razvoja ene najbolj važnih panog svetovnega gospodarstva.

Sicer postaja pologoma znano tudi manj vesn, da je petrolej, oziroma potlej po njem igral veliko vlogo pri načrtovanju dogodkov in zadnjih desetletjih. Dosti držav se mora njemu zahvaliti za svoje meje, številno narodno in verske manjšine dolgujejo njemu zahvalo, da so bile pozbujene, veliko revoluciji v Aziji in v Južni Ameriki izvira iz nepristanevna in brezbrinjega boja petrolejskih družb za svetovno premož.

Informacije, ki jih je dal Deterding o tem vprašanju, pa presegajo znanje povprečnih poznavcev svetovnega gospodarstva in svetovne politike. Sir Henry je odkrito namignil, da so sodobne turske meje, revolucija v Afganistanu, vstaja Kurдов, ki je izvenela v vandalistično iztrebljenje kurdskega ljudstva, posledice brezbrinjega boja za petrolej, ki ga bojujejo nasprotno si petrolejske druž-

be v Evropi in v Ameriki. Tudi vstaje, ki jih je zadnje mesecu beležila zgodovina v Braziliji, Argentini, Venezueli, Čilu in sedaj še v Srednji Ameriki, se ne morejo razumeti brez natančnega poznanja petrolejskega vprašanja. Svetovno časopisite tega seveda ni registriralo. »Kdo, recimo, ve, da so petrolejski vrci v Commodore Ritaviva v Argentini, za katere se se borili petrolejski trudi, dali direkten povod za vstajo, čež trtev je bil predsednik Irigoyen?«

Kar pa je najbolj tragično pri vsem tem, je dejstvo, da ta boj, ki ne pozna nobenih človeških obzirov in ne mednarodnega prava, zahteva veliko žrtev, a zaman. Velikanske vseste denarja so se porabile za nepotrebno nakupovanje petrolejskih koncesij, veliko milijard je bilo porabljeno za dragocena raziskavanja, za vrtanje vrelcev. Svetovno gospodarstvo pa vsega tega ni rabilo. Vpora petroleja za luč in za strojni pogon je danes že zelo omejena in pretekla bodo še dolga leta, predno bo človeštvo v stanju konsumirati vse pridelek, ki prihaja iz vrelcev, ki so sedaj v obratu.

Deterding je navedel slučaj, da so petrolejske družbe trosile denar, ščuvale na vstaje, samo da si pridobjijo novih koncesij, a da so morale petrolej, ki so ga dobile iz osrčja zemlje, spustiti znotraj po pesku, ker ga niso potrebovale.

Deterding je mnenja, da mora temu biti konkurenca. Napraviti se mora konec neusmiljeni konkurenčni, ki prihaja iz vrelcev, ki so sedaj v obratu.

renci, ki danes s kapitalom, s katerim razpolaga, lahko ugonobi cele države, in jih je tudi že ugonobil. Velike petrolejske družbe morajo dogovorno med seboj nehati v vedno novim odkrivanjem petrolejskih bogastev. Napraviti se mora tudi konec konkurenčni pri razdeljevanju petroleja. Vsak petrolejski trud si hote ustvariti danes svoje lastno brodovje, svoje lastne vagone, svoje lastne točilnice. Priti bo moralno do svetovnih sporazumov med vsemi organizacijami, ki prevažajo in prodajajo petrolej, ker drugače bodo mednarodni gospodarski interesi, za katerni se skrivajo pogosto interesni ter, odločevali v političnih vprašanjih manjših narodov.

Danes je postalno nujno, da se začne šediti s to dragocene tekočino, ter da se ji odvzame kombativni značaj v mednarodni politiki.

V Amsterdamu je vzbudila ta izjava petrolejskega kralja veliko senzacijo. Do sedaj enakih ni nikdar podal. Dozdeve se, da tiči za njo mnogo več, kakor razdovedajo besede Ze dalje časa se vodijo mrzljiva pogajanja med njegovim trustom »Royal Dutch Shell« in med ameriškim »Standard Oil Co.« za skupno delovanje, da celo za združitev. Morda je Deterding s to svojo izjavjo napovedal sporazum med obema največjima kapitalističnima podjetjima na svetu, ki bi monopolizirala ne samo petrolej na svetu, ampak bržkone tudi neodvisnost marsikater države ali državice.

Pismo iz Londona

Zveza me Labour in liberalci.

Volivna reforma.

London, dec. 1930.

Ze nekaj časa sem se mnogo govoril tukaj in v inozemstvu o važnih notranjih političnih spremembah. Do leta 1914 namreč sta obstajali v Angliji prav za prav samo dve veliki stranki. Ena je vladala, druga je bila v opoziciji. Kadarkje je prišlo do vladne krize, sta zamenjali prostore, vladna stranka je šla sedet v klopi opozicije, nasprotna stranka pa na vladne sedeže. Nonadenc pojav in neprizakovano hiter nastek je urad (delavske ali socialistične) stranke je prinesel nekoliko zmeha v udobnosti angleške notranje politike, ki doslej ni poznala trete stranke in potrebe koalicij. Tako se je zgodilo posebno v povojskih letih, da nobena od treh strank ni dobila pri volitvah absolutne večine, da bi mogla vladati sama, ne da bi bilo treba iskati pomoči prikaki drugi stranki. Izvzeti moramo samo volitve leta 1925, ko je konzervativna stranka dobila nadpolovično število poslanskih mest. Takih položajev Anglež ne mara. Kakor se on sploh ne mara veliko umeščati v politiko, razum - volitvah. Takrat on izvrši iskreno in vestno svojo državljansko dolžnost, nato pa ima rad mir. Pri volitvah je pokazal, kaj hoče, kakšne vlade si želi, nakar prepriča vladni dolžnost, da vladu delo, da skrbi za mir in za ugodne gospodarske razmere, on sam pa se vrne k svoemu delu nazaj, pri katerem ga naj ne moti nobena politična agitacija. Sistem treh strank pa povzroča trajno negotovost vladne krize, nove volitve, skrata - stalno vznemirjanje.

Sprva so Angleži mislili, da bo razvoj sam po sebi dovedel do dvostrankarskega sistema. Viadalo je prepričanje, da bosta vlasta in krepska delavska stranka, ter enako močna konservativna stranka, katero kramata zdrobili liberalci. To se jima je deloma ja posrečilo, ker sta bivšo čez 200 poslancev bodočo liberalno stranko spravili, kakor se je izrazil Churchill, v srednji avtobus. Popolnoma iztrebiti pa liberalcev ne bo mogoče. Lažje bo skleniti z njimi neko vrsto delovnega paktu. Voditelj liberalcev Lloyd George se je tudi ponujal naprej konservativcem za tako sodelovanje, toda ti so ga zavrnili. Sedaj je prišlo po dolgem oklevanju in po večmesečnem medsebojnem zmerjanju do pakta med liberalci in labour-stranko. Slednja brez liberalcev ne more vladati, zato je morala njihovo dobrohotno podporo v parlamentu tudi plačati s tem, da je sprejela liberalni načrt o volivni reformi. Tako smo pričakovali, da bo v najkrajšem času predložen parlamentu nov volivni zakon, ki bo upeljal tako imenovan alternativno volivno pravico. Kaj je to? Vzemimo za primer en volivni okraj. Tri ali več strank je postavilo v tem okraju svojega kandidata. Volivci dobi pravico, da napiše na glasovnico najprej ime onega kandidata, katerega želi spraviti v državni zbor. Istočasno pa napiše izmed drugih kandidatov še ime enega, in sicer tistega, kateremu želi, da naj pripade njegov glas, v slučaju da bi prvi njegov kandidat ne bil izvoljen. V praksi izgleda stvar takole: V kraju Salisburij je pri zadnjih volitvah dobil del. kandidat 20.000 glasov, liberalni 40.000, konservativni pa 42.000. Po dosedanjem volivnem zakonu je bil izvoljen konservativec, tako, da je bilo 42.000 glasov v parlamentu zastopanih, 60.000 glasov pa ne. Po alternativnem volivnem zakonu se bo pritegnilo, da pristaši delavske stranke lahko kot drugače kandidata navedejo liberalnega zastopnika ali da liberalni volivci vpisajo labourista za svojega drugega kandidata. Volivni rezultat bi potem bil sleden: 20.000 labourističnih glasov bi bilo po zahtevi volivcev prenesenih na liberalnega kandidata, ki bi v tem slučaju dobil 60.000 glasov in s tem tudi sedež v državnem zboru. Na ta način bi se preprečila krivica, ki se dogaja danes pri angleških volitvah, da namreč manjšina glasov lahko dobi večino sedežev v državnem zboru.

Novi volivni zakon najbrž itak ne bo sprejet prej kakor v dveh letih, ker ga bo zavrnila gospodarska zbornica. Šele, ko ga bo tretjič sprejel državni zbor, odpade veto. Če je bil pakt med obema strankama v resnicu sklenjen za ceno volivne reforme, potem ni treba pričakovati volitve pred dvema letoma. Toliko v pojasnili na vprašanje, ki ste mi ga stavili. ...th

Romunske homatije

Bukarešta, 19. dec. Ž. Liberalna stranka je imela v Galacu zborovanje, na katerem je Bratianu povedal, da bo zadnje zborovanje tega leta prijetno zato, da se vrže vlad. Dueca je svojem govornu napovedal znago liberalne stranke. V Galacu je imela zborovanje vladna stranka. Min. Madgearu je poročal o uspehih vladne politike: odstranitev klike Bratianu, stabilizacija leja, uravnovešenje proračuna. Veliko senzacijo je vzbudilo pismo poslanca Oreana, ki ga je postal Bratianu in v katerem pravi, da zavriša liberalno stranko radi izključitve bivšega ministra Argeșiana, katerega bo v njegovi akciji povsod podpiral.

Damoklejev meč nad Steegom

Francoska vlada dobila samo 7 glasov večine - Glasovanja se je vzdržalo 40 poslancev sredine

Pariz, 19. dec. kk. Za zaupnico, ki so jo predlagali radikalni socialisti, so glasovale vse skupine levice razen skupine Franklin-Bouillon, desnica pa je sklenjeno glasovala proti. Zdi se, da se je 30 do 40 poslancev sredine odtegnilo glasovanju na korist levice. Zmag je pozdravila levica z navdušenim odobravanjem. Zmag je bila po mnogih sprehajih manevrih Tardieuja v zadnjih dneh v urah res presenečenje, ker je bila prognoza vedno bolj pesimistična, čim bolj se je blizača odločitev, posebno po nenadni deserteriji pokojninskega ministra in dveh državnih podstajnikov. Veselje levice je bilo veliko, ko se je po drugem natančnem štetju ugotovila pičla zmaga Stege, za katere se ima zahvaliti ne samo podporni socialistov, temveč predvsem zmehi v sredini. Se nikdar v zgodovini tretje republike se ni moral novo imenovana vlada zadovoljiti s tako majhno večino. Rekord je dosegla na tem polju do sedaj vlada Waldeck-Rousseau, ki je l. 1898. nastopila samo z 11 glasovi večine, pa je klub temu vladai tri leta. Tardieu je po glasovanju izjavil smehljaje na hodnikih, da ga je sedaj vrgla tudi

poslanska zbornica. V resnici je bilo glasovanje osebna preskušnja moči med Tardieuom in Steegom. Desničarski listi napovedujejo nadaljnji boj proti vladi. »Echo de Paris« izjavlja, da je Stego usoda zapečatena. Socialistične stranke so preveč nezanesljivi kanonisti, da bi mogli kabinetu zagotoviti več kakor samo kratko življenje. Izmed velikih listov izjavlja »Petit Parisien«, da je Stego večina zopel poživiljeni levičarski kartel. »Matin« piše, da oslabitev Tardieujeve skupine ne pomeni odločilnega preobračaja tudi bi se Stego posrečilo pritegniti k sebi večjo polovico centruma, ki koleba med levico in desnico, ker to ne more biti trajno. Herriot izjavlja v »Ere Nouvelle«: »Stroj je zapeljal na drug tir.« »Echo de Paris« odgovarja, da z enim kolosem.

Pariz, 19. dec. kk. Ministrski predsednik Steeg bo parlament najbrž še danes poslat na božične počitnice, da pridobi potreben mir za rekonstrukcijo kabineta. Radi demisij, ki jih je izsilil Tardieu, je treba na novo zasesti pet mest državnih podstajnikov in enega ministra. Steeg bo pri tem pač izbiral tako, da bo pritegnil k sebi večino skupine radikalne levice.

Zasedanje manjšinskega odb. DN

Na dnevnom redu je nemška pritožba proti Poljski

Zeneva, 19. decembra, kk. Na prihodnjem zasedanju Svetega Društva narodov, ki se bo začelo 10. januarja 1934, bo predsedoval nemški zunanji minister. Na dnevnu redu je predlog bivšega jugoslovanskega predsednika Svetu dr. Marinkovića od meseca maja glede postopanja v manjšinskem vprašanju. Ta predlog predstavlja razširjenje sklepa Svetega Društva narodov iz leta 1925, po katerem v odborih trojice za predpreiskavo manjšinskih pritožb ne smejo biti zastopane niti interesirane države niti sosednje države ali manjšinam sorodne države, tudi na one odbore, ki se imajo posvetovati o dopuščnosti pritožb. Dalje je na dnevnu redu nemška pritožba proti Poljski radi dogodkov v Zgornji Sleziji.

Zeneva, 19. decembra, kk. Nemški generalni

konzul je predložil danes tajništvo Društva narodov novo pritožbo, ki se tiče poljskega koridorja, radi prestopov poljskih organizacij in posameznih oseb na podlagi čl. 7 pogodbe o varstvu manjšin. V primeru z dosedanjimi nemškimi pritožbama radi, dogodkov v Gornji Sleziji je današnja pritožba radi tega politično posebno pomembna, ker se nemška vlada v današnji pritožbi sklicuje na pravico, da sme kot član Svetega Društva narodov opozarjati Svet Društva narodov na vsako nevarnost kršitve manjšinskih pogodb. Po obstoječih dogodkih sime Svet Društva narodov v takem primeru odrediti vse, kar se mu zdi primerno po stanju stvari. Dočim je bil torej konflikt doslej omejen samo na Nemčijo in Poljsko, se je s to pritožbo prenesel na mednarodno polje Svetega Društva narodov.

Mussolini priznava veliko gospodarsko krizo Italije

Ne ve, kako bi se zboljšala sedanja kriza

Rim, 19. dec. AA. Tukajšnji listi obsirno komentirajo govor Mussolinija v senatu ter naglašajo njegov velik pomen za uravnoteženje državnega proračuna. Listi naglašajo, da je vladova dovolila prostoz izseljevanje, ker se je zadnje čase opazilo, da so postajale inozemne denarne pošiljalne Italijanskih emigrantov vedno manjše. Mussolini je naglasil veliko poljedelsko krizo, ki je zavladala zaradi padca cenam poljedelskih pridelkov ter omenil, da sta gospodarska kriza in brezposelnost splošen svetovni pojav.

Nadalje je Mussolini poudaril, da je sedanji svet hudo bolan. Potem, ko je našel razne vzroke svetovne gospodarske krize, je omenil, da je temu vzrok največ nesorazmjerne med produkcijo in konsumom. To so občutile tudi Združene države, ki so vedno agitirale za produkcijo v masah. Sedaj so spoznale, da je bila ta teorija napačna, ker je produkcija namenjena konsumu in če lega ni, pada

tako vsa ta teorija. Mussolini je nadalje dejal, da za enkrat ne ve, kako naj bi se izboljšala sedanja kriza. Kljub temu so se pojavila v Italiji nekatera znamenja zboljšanja krize, kar dokazuje, da so narodi, ki so navajeni na zmerno življenje, bolj odprti.

Fašistična vlada se ne bo pustila presenetiti od dogodkov in bo vedno intervenirala tam, kjer bo potrebno, čeprav bi šlo v teh primerih za privatna podjetja. Italija bo premagala sedanje gospodarsko krizo, kadar je preimogla že druge, kljub vsem napornom defletističnih krogov v inozemstvu, ki razširjajo lažnjivih vesti skočijo skočiti Italijanski valuti in gospodarskemu prestizu Italije. Italijanski narod, ki je že lepo discipliniran, je gospodar svoje usode in svoje bodočnosti.

Senat je pozdravil konec Mussolinijevega govora z burnim odobravanjem.

Proslava stoljetnice Bolivarja

London, 19. dec. AA. Snoči se je vrnila v proslavo stoljetnice venezuelskega osvoboditelja Bolivarja slavnostna večerja. Slovesnost je pozdravila pismo valeski princ, ki je v svojem sporočilu naglasil velik napredok držav, ki slave Bolivarjev spomin. Bolivar je bil velik vojak in državnik in eden najslavnih in najbolj romantičnih pojavorov v zgodovini. Princ pravi nadasle, da bo poselil dve državi Južne Amerike in da želi vsem južnoameriškim državam vso srečo in najlepšo prihodnost.

Zunajni minister Henderson je v svojem govoru omenil, da je pomagal Bolivarju veliko angleški vojaki in da je sam priznal, da je pripravljen k njegovemu uspehu nabiranje denarja in rekrutov v Angliji. Odmotaj med angleško vladu in južnoameriškimi državami, ki smatrajo Bolivi-

varja za svojega narodnega junaka, so bili vedno kar najbolj prijateljski.

Venezuelski poslanec dr. Escalante je v svojem govoru dejal, da je Bolivar vedno prizoren mladim narodom španske Amerike, naj sprejme načela britiske ustanice ter je bil med prvimi, ki je prizoren prisilno razsodišču v sporih med državami.

Minister Balbo pogrešan

London, 19. dec. Ž. Po vseh iz Kartagine je usoda italijanskega ministra za zračnoletvo Palba neznana. Iz otoka Maiorka, kjer je pristal v mestu Parma, je poletel v Kartagine, kamor pa ni prispol.

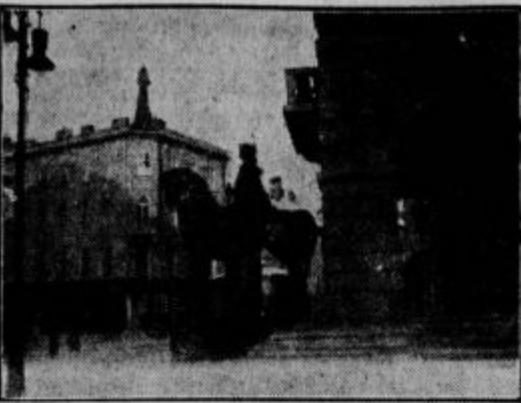
Parnik „Kraljica Marija“

Spomenik kralju Petru pred magistratom

Ogled modela

Ljubljana, 19. dec.

O spomeniku kralja Petra, ki ga nameravajo postaviti merodajni gospodje pred magistratom, smo poročali že v četrtek.

Danes v prvih popoldanskih urah so postavili provizorni model spomenika kralju Petru pred magistratom. Ob treh se je vršil ogled modela, katerega so se udeležili župan dr. Puc, podžupan prof. Jarc, direktor gradbenega urada Prelošek, predsednik 30 članskega odbora za postavitev spomenika kralju Petru Ladislav Bevc, dr. Žirovnik, arhitekt Plečnik, arhitekt Tavčar, slikar Vavpotič in kipar Dolinar, ki je izdelal osnutek za spomenik. Prav tako so se udeležili ogleda člani magistratnega gremija in mnogi občinski svetniki. Spomenik naj bi bil ves iz podpeškega marmora in stal na prav takem postavku pred desnim obokom na stopnišču.

pred magistratom. Odkril naj bi se pa spomenik 17. avg. 1931.

Naš mojster Plečnik je obrazložil oglednikom načrt, kako naj bi stal spomenik. Tam, kjer se Mestni trg razširi proti magistratu, naj bi se nehal dosedanjši pločnik in se naredil hodnik za pešce v isti višini kakor cestišče. Hodnik bi ločili od ceste v primernih razdaljah postavljeni kamni, ki bi stali v loku proti Robbovemu spomeniku. Stopnišče pred magistratom bi se popravilo tako, da bi imelo novo 7 zelo širokih in položnih stopnic, ki bi segale skoraj do zunanjega robu podstavka. Dalje je omenil arhitekt Plečnik, da bo moaril spomenik, čigar model je sedaj visok 5,80, biti nekoliko nižji in manjši ter pomaknjeni za 40 cm proti cesti, tako da ne bo mogel niti najmanj kaziti krasne fasade magistrata in s svojo velikostjo zmanjšati arhitektonskega vpliva Robbovega vodnjaka. Komisiji je bil na razpolago tudi majhen model spomenika iz mavca in situacijski model spomenika s fasado magistrata in Robbovimi spomenikom. Po tem ogledu se je vršila seja magistratnega gremija, ki je sprejela situacijski predlog arhitekta Plečnika in sklenila, da se pred definitivno odločitvijo postavi še enkrat sedanjam popravkom odgovarajoče točno izdelani model spomenika s provizornim novim stopniščem in zasilnimi cestnimi kamni, tako da bo povsem moreno oceniti estetski vpliv regulirane okolice in spomenika na fasado magistrata, Robbov spomenik in bližnjo okolico.

Svojo komentarje pa je delalo občinstvo, ki se ga je nabralo precejšnje število, ko so postavljali leseni model, sestavljen iz treh delov, obitega z juto in ometanega z mavcem. Vsak je imel svoje mnenje. Enim se je zdel prostor sijajen, drugim zopet popolnoma nemogoč.

Krasna božična darila

za dame, gospode in otroke
dobite v novi moderno ure-
jeni galerijski trgovini

IVAN SAMEC
Mestni trg 21

Cene solidne in točna prijazna postrežba

V nedeljo odprtvo od 8—1½ 1. ure in popoldne od 2—6 ure

Zdravniki za odpravo bolniške mizerije

**Kirurški oddelki ima prostora za 2000 bolnikov na leto, ima pa v
resnici nad 7800 bolnikov — Predlog primarija g. dr. Derganca**

Ljubljana, 19. decembra.

Prenapolnjenost naše splošne bolnišnice po-
staja katastrofalna in je že danes nesreča za bolni-
ke in vso našo javnost. Prav posebno pa poleg
bolnikov v teh razmerah trpe naši zdravniki in
strežniško osobje, ker jima tesni prostori onemo-
gočajo pri zdravljenju ubogih bolnikov uspehe, ka-
krne bi žeeli in bi bili potrebi.

Zato bo vsa javnost s hvalčenjstvo pozdravila
predlog primarija kirurškega oddelka g. dr. Fr.
Derganca, ki ga je stavil na današnji sedež gremija
primarijev. Predlog za povečanje kirurškega oddelka se glasi:

Gremij primarijev ugotavlja, da so postale hi-
gijenske razmere na kirurg. oddelku zaradi per-
manentne prenapolnjenosti, oziroma pretežnosti ne-
zaposne in nujno prosi v interesu javnega zdrav-
stva, da blagovoli kr. banska uprava dravske ba-
novine nemudoma ukreniti vse, kar je potrebno za
odpravo nevezdržljivega stanja. Svojo prošnjo ute-
meljuje s sledenimi dejstvi in razlogi:

1. Sedanji kirurg. oddelki je bil ustanovljen
1. 1895 za 120 postelj dnevno in za 2000 bolnikov
letno. A danes, sredi decembra 1930, je letni spre-
jem bolnikov prekorabil že število 7800 bolnikov,
kar je bilo mogoče le na ta način:

a) da je ležalo večasih v istih prostorih do 200
bolnikov, med temi do 20 na tleh;
b) da so bili bolniki predčasno izpuščeni v
domačo oskrbo z nezacejenimi ranami in kosto-
lomi.

2. V takih razmerah ni mogoče vzdrževati niti
najprimitivnejše higijene, ki predpisuje za vsak
prostor v bolnišnici vsaj šestdesetno mirovanje
na leto za temeljito desinfekcijo in osnažitev. Kako
trpi postrežba bolnikov in asepsa, kako so usm-
ljenjeni in druge strežne osebe preobremenjeni z
napornim delom, tega ni treba posebaj poudarjati.

3. V pojasnilo nehigijenskih razmer nevajamo
samou rezultat zračne preiskave aseptičnega nad-
stropja na kirurg. oddelku, katero je izvršil drž.
higijenski zavod (ravnatelj dr. Ivo Pire) in dobil
1977 kali (1500 kokov in 477 plesni) v 1 m² zraka,
dočim znaša normalno število 500—1000 kali, a z
večino plesni nad koki. Mnenje z dne 28. marca
1925 zaključuje dobesedno:

Po gorenji preiskavi je smatrati zrak v vseh
preiskanih prostorih za okužen, ker je prenasičen z
gnojilnimi koki. Možnost infekcije rane je po
stafilo- in streptokokovih vskidah podana. Kakovost
preiskanega zraka ni primerena za aseptično kirur-
ško.

Okuženje zraka v aseptičnem oddelku v zgo-
raj popisani meri je povzročeno po nepravilni upo-
rabi prostorov, kakor tudi po nepravilni razmetitvi
prostrov v splošnem. Nadaljnjo nevarnost okuž-
evanja ran more preprečiti edino le temeljita pre-
uredba prostorov.

4. Življenje v pretežno kmetski in delavski dr-
žavi, ki ima torej predvsem skrbeti za kmetia in
delavca v najtežjih urah njegovega življenja, to je
ob času bolezni. Ali kakšna briga za prospeh kme-
tov in delavcev je mogoča, ako mora kmetiški ali del-
avski bolniki čakati mesec in mesec in je 3—4
krat odklonjen, preden dobri prostora za sprejem?
In kako se to strinja z zdravjem in človeškim do-
stojanstvom bolnega kmeta ali delavca, da mora
ležati na tleh? Ogromne vso naravnega premo-
ženja gredo v teh težkih, siromašnih časih v izgubo:

a) ker trošijo kmetje in delavci za nepotre-
no poščovanje;

b) ker ostanejo po nepotrebni zaradi ča-
kanja po več mesecih nesposobni za delo;

c) ker se zaradi nepotrebne čakanja bole-
zen poslabša;

d) ker se zdravljenje zaradi ležanja na tleh
in prezgodnjega izpuščanja po nepotrebni za-
vlačuje.

Za odpravo opisanega neznosnega stanja pred-
lagajo gremij primarijev ustanovitev II. kirurškega
oddelka na ta način:

a) da se po načrtu bivšega zdrav. inspektora
dr. VI. Katičiča sedanji kirurški oddelek dvigne
za eno nadstropje in razširi v večjim prizidkom;
b) ali da se zgradi novo poslopje za II. kirur-
ški oddelek.

Delo se naj izvede v dveh fazah:

1. v prvi pripravljali fazi se naj pridobi po-
trebno stavlječe, izdelajo načrti, proračuni in or-
ganizira akcija za zasiguranje potrebnega kredita
(kapitala);

2. v drugi izvršilni fazi se naj zgradi nov
kirurg. oddelek na osnovi kritično preštudiranih
načrtov, proračunov in zagotovljenega kredita (ka-
pitala).

Darilo gospodu ali gospo:

GOTOVA BLAZINA

Toni Jager, Ljubljana, Dvorni trg 1

Jubilant Janez Langerhole

Danes dolpolni g. Janez Langerhole, župnik v Stranah pri Kamniku petdeseto leto svojega življenja. Rojen je bil 20. dec. 1880 v Virmašu pri Stari Loki. Vestno vrši že skoraj četrt stoletja svojo duhovske službo. Kjer je služboval, ima dovolj hvaličnih prijateljev, predvsem pri onih, kateri je učil v šoli. Ima poseben dar za občevanje z otroki. In šolo ljubi nad vse. Ves srečen je, kadar je med svojimi »pamči«, kakor sam najraje imenuje otroke.

Ni pa samo zgodjen duhovnik; slovensko slo-
vovo bo moralno njega omenjati med zelo plodovi-
timi pisatelji. Največ je pisal, in še piše v »Vrtec in Angelček«. Vzemti v roke ta dva lista, in sicer
letnike med vojno in prva leta po vojni, in videl
bo, da je marsikatero številko napisal skoraj sam, pod različnimi pseudonimi: I. E., Bogomil, Delo-
drvin, Dolgoles, I. L. Rd. In kako otroci radi bero
njegove »čreice! Med sveje sotrudnike ga prišteva
tudi »Bogoljub«, »Glasnik Najs«, Srac. Njegove
pridige najdeš v prejšnjem homiletičnem listu
»Duhovnik pastir« in v sedanjem »Pravdicate«. Urednik ga imenuje v zadnjih številkih te revije
»neumorneg«. V glasilu K. A. za kamniško in
moravško dekanijo »Naš glas« je lansko leto pisal
listek »Sreča«.

In če prideš k njemu na dom, boš videl, da
ima vedno čas, da gostoljubno sprejme znance ali
neznance. Vsak čas je pripravljen spremjeti pri-
jatelja k Sv. Primožu, ali pa v Bistrico. Prijatelji
mu kličemo: Se mnogo let!

Volkovi v Južni Srbiji

Iz Prizrena poročajo 16. t. m. Včeraj so
se blizu vasi Donje Srbice, 10 km od Prizrena,
pojavili volkovi. Tuk, loveci, ki so ravno lovili
tamkaj, so ih opazili in obkolili gozd. G. Dra-
gojub Radojević, ekonom prizrenske bolniš-
nice, je ustrelil dva, drugi (menda volkovi in
ne loveci) so pobegnili.

† Nadučitelj Ivan Barle

Novo mesto, 19. dec.

V četrtek je ugasnilo življenje vzornemu in zasljužnemu učitelju in očetu 90 letnemu g. Ivanu Barlettu, ki je preživel svojo visoko starost ob svoji zvesti soprigi v Kandiji.

Rojen je bil dne 15. oktobra leta 1841 v Pirničah pri Medvodah. Po končanih studijah je deloval kot učitelj v Tunjicah, vipavskih Budanjeh, v Podzemju in slednjic v Smihelu pri Novem mestu. Po 42 letnem vestnem službovanju je leta 1903 stopil v zasljuženi pokoj.

Iz njegovega, leta 1868, sklenjenega zakona, je izšlo 11 otrok, od katerih jih živi še osem. Kljub svoji niški učiteljski plači je vendar odgojil svoje otroke in jih tako preskrbel, da so mu bili v visoki starosti v pomoč, ponos in veselje.

Sin Janko je stolni kanonik in ravnatelj Škofijske pisarne v Zagrebu, Gustav, državni tožilec v Novem mestu. Alojzij, orožniški žovnik, Konrad, Šolski upravitelj, ena hčerka M. Admirabilis, Šolska sestra, druga hčerka Marica učiteljica, da ne omenjam ostalih, ki so v privatenh službah kar najbolje preskrbeli.

Dobro nam je še v spominu lepa slovesnost biserne poroke dne 3. jun. l. 1928. — Danes počiva g. Barle v grobu. Legel je k večnemu počitku po dolgem dela, truda in žrtev, pa tudi uspehov bozatem življenju, kakor veren mož, vzoren oče in ugleden učitelj, za kar je gotovo že prijel plačilo pri Bogu.

Pogreb je bil v petek, dne 19. t. m. ob pol 3 na Šmihelsko pokopališče.

Preostalim naše globoko sožalje.

Nagla smrt vnelega gorjanskega turista

Novo mesto, 19. decembra.

V četrtek 18. t. m. zjutraj je umrl tukajšnji knjigovec in trgovec s papirjem in fasopisi g. Kos Josip. — Tri dni prej ga je okrog 7 zjutraj popolnoma zdravljeno nadomestno zadeba kap na desno stran možgan in na levo stran telesa. Kmalu se je onesvetil in se ni več zavedel. Poklicani duhovnik mu je mogel podeliti le še zakrament sv. poslednjega olja; zdravnik pa je izjavil, da nima nobenega upanja. Po treh dneh je umrl.

Z njim je umrl eden od trojice najvnitrjejših turistov in obiskovalcev bajnih Gorjancev in okoliških hribov v Novem mestu: Kos, Lilija, Petrič. Odkar je v Novem mestu, ni opustil niti ene prilike, da bi šel ob vsakem vremenu, in če mu je čas le kolikaj dopuščal, na Gorjance ali kam drugam. Kolikorat smo ga videli korakati z nahrbnikom in palico po cesti proti Žabji vasi, odkoder jo je potem mahnil po bližnjicah, ki so mu bile dobro znane in katere je ali sam ali v družbi Lilije in Petrič tudi markiral, skozi gozdove na Gorjance. Zlasti za Gorjance je bil navdušen in jih je prebrskal in prehodil menda do zadnjega kotička, saj je poznal skoro vsak kamen in vsak grm. Bil je tudi zelo dober vodnik. Dostikrat je šel z veseljem urejevat planinsko kočo na Gorjancih pri sv. Miklavžu. G. Kos pa so poznali mnogi turisti iz te ali one strani Gorjancev.

Bil je pa tudi dober in ugleden družinski oče, ki je svoje otroke lepo vzgojil in jih deloma tudi preskrbel.

Za njegovo družino, njegovo delavnico in trgovino je njegova nehnadna smrт težak udarec.

Blagemu pokojniku bodi Bog milostljiv sodnik; težko prizadeli družini naše najiskrenejše sožalje.

Razne nesreče

Ljubljana, 19. decembra.

V ljubljansko bolnišnico so pripeljali danes 30 letnega posnetnika Lojzeta Hrovatinja iz Dolenjih vasi 54 pri Cerknici. Ta je danes vedel konje kovat. V kovačnici pa ga je konj brcnil v glavo. Hrovatin je težko ranjen.

Vpokojeni pisarniški official, 75 letni Jernej Slavina je prevčerajnjim popoldne padel v Knafljevi ulici ter si zlomil desno roko.

V Zvonarni v St. Vidu se je pripetila včeraj težja nesreča. 27 letni ključnicaški pomočnik Ivan Zubrič iz Guncelj 33 pri St. Vidu je nek

Koledar

Sobota, 20. decembra: Kvatre. Evgenij in Marijan imenca. Strog post. Maj ob 2.24 uri. Hereschel napoveduje sneg in vetrovno.

Osebne vesti

= Sedninski izpit sta napravila včeraj g. dr. Adoli Obrač iz Maribora in g. Vlado Puntuh iz Novega mesta. Dr. Obrač je napravil izpit s prav dobrim uspešom. Iskreno čestitamo!

= Napredoval je v čin kapetana I. razreda pohodni kapetan II. razreda Vilko Hren.

Mala kronika

* Radio Ljubljana, opozarja na prenos akademije iz Knežoškofitske gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano. Poleg dijaskoga zborna nastopi tudi dijaski orkester. Prenos se prične v nedeljo 21. 1. m. ob 16.30 in bo trajal do 18.

* Ob stoletnici Barage smo bili opozorjeni na dragocene spise našega misijonskega škola. Vprav za stoletnico bi Unio Cleri tudi izpolnilo svojo knjižnico s temi deli in zato vladno prosi vse, ki bi mogli ta dela pogrešati in jih celo rešiti pred uničenjem, da nam jih pošljemo. Posebno bi želeli prve izdaje in sicer slednjih knjig: Opominjanje eniga duhovnika pastirja in avtoje ovcice v sredi svetega leta 1826. — Dusna psala za kristjane, kateri žele v duhu in v resnicu Boga moliti. Izdana leta 1830. II. izdan leta 1831. — Od počeščevanja in posenjanja Materje Božje Izšlo leta 1830. — Ohiskovanje Jezusa Kristusa v presv. Rešnjem Telesu in pozdravljanje Marije preciste Device. Izšlo leta 1832. — Premislijanje starih poslednjih reci. Izšlo leta 1837. — Zlate jabolka. Izšlo leta 1844. — Nebeske rože, Izšlo leta 1846. — Ker gre, da se Baragova dela ohranjajo in da so hkrati dostopna vsem, ki se zanimali za njegova dela, prosimo, da v tih namesti odstopite omemjene knjige in ih poslatite na naslov: Unio Cleri, Semeniška ulica 2, Ljubljana.

* Naročnikem >Vzajemnost< — zamudniki — smo te dni že enkrat in zadnjih poslati poštnice za poravnovanje naročnine za leto 1930, oziroma še za leto 1929. Gospodom, ki do 31. januarja 1931 ne bodo poravnali dolga, bomo z 2. številko ustavili list. — Upravnštvo.

* Jugoslovensko veterinarsko združenje, selekcija Dravske banovine ima v nedeljo 21. decembra t. l. ob 9 dopoldne v prostorih hotela >Evropski< v Celju občini zbor, na katerem bosta med ostalimi Indi dve zanimivi predavanji. Gosp. profesor dr. Kern bo predaval o zatiranju načeljivih bolezni perutnine z ozirom na najnovejša raziskovanja z demonstracijami, gosp. veterinarni inspektor Černe pa bo predaval o živilnoredi. Vabjeni vsi živilozdravnik!

* Sprememba voznega reda poštih avtomobilov v Brežicah. Z 20. decembrom t. l. se spremeni vozni red državne pošne poštnike avtomobile proge Brežice-Brezelsko tako, da bo edenjal avtobus vsak dan iz Brežice ob 12.30 in prihajal na Breslisko ob 13.35 Iz Bresliskega pa se bo vršal ob 16.05 in prihajal v Brežice ob 17.15. Z istim danem se uvede v Brežicah med pošto in železniško postajo vožnja k večernima vlakom iz Ljubljane oziroma Maribora in Zagreba. Avtobus bo edenjal ob pošti ob 21.15, s postajo pa se bo vršal ob 21.35.

* Josip Lavtičar: V Kartago! Potopis s 3 početki. Samozaložba Ráteč-Pianica 1930. Str. 60. — Leto 1930 se bliža k koncu. Med drugim smo se legos spominjali 1500 letnice, kar je umrl v Afriki, v mestu Hippo, veliki cerkevni učenec sv. Avguſtin. Vesoljni katolički svečni — je počastil lo znamenito leto s sijajnim evharističnim kongresom v Kartagini (v dnevih 8. do 11. maja t. l.). Pred enim tednom pa je ta spomin zelo učinkovito proslavila tudi bogoslovna fakulteta ljubljanske univerze. Gg. predavateljata z univerze sta poslušali celo govorje zelo približala osebo Avguſtinovo z analizo njegovih poglavilnih dveh del (De civitate Dei, Confessiones), nista nam pa predčila krajev, kjer je Avguſtin kot deček in student rastel in se razvijal. Te kraje s nač odlični potopisce Lavtičar letos ob svetovnem evharističnem kongresu videl in jih v tej knjizi popisuje. V mojstrskostnjeni obliki imamo tu vse: zgodbino stare (fenske), poznejše rimske in starokrščanske ter sedanje samo še v muzeju ohranene Kartagine, imamo pa tudi v kreplkih potezah obranno življenje in delovanje Avguſtinovo. Če spis še tako kritično moremo, ne najdemo bistvenih pomot, vrila pa dosti, zlasti slovenčina je lepa in gladka. Če naj vendarje kaj pripomnimo, je tole: pri Hanibalu, ki ga pisatelj tako navdušeno slikal, bi si že zeleni zvedeli tudi za njegovo tragično smrt; Kartago naj bi se dosledno pisala: Kartagina; Avguſtinovo telo ne počiva v Hippunu, kjer je umrl, ampak v Paviji v Gornji Italiji. — Klicaj v naslovu pomeni: Citalj, kupi knjigo in potuj v duhu pisateljevem v te kraje! Pozabil bo morda marsikaj, kar je v knjigi, ampak troj tib bo ostalo: naučil se bo, kako se treba za potovanje pripraviti, potem, kako se potuje in slednje: kako se to zanimalo, z osebnimi vtiči vred povis. — Ob tej priliki naj opozorimo na prelepe >Spominec Latijarjeve (cenca 25 dinarjev), ki se izšla pred 2 letoma. J. D.

* Goreča ladja v ustju Tamisa. V četrtek je nenadoma pričel goreti romunski vlačilec, ki je še z dvema drugima vlačilcem vlekel za seboj remorker >Stefani< v smeri proti Budimpešti. Požar je povzročil mornar Sederes, ki je šel ob 2 počni v prostor, kjer je bila spravljena mafra, in pri tem preveč približal petrolejko posodi, napoljeni z nafto. Omenjeni mornar je dobil težke opokane in bo težko okrevat. Požar so gasili vso noč, vendar ga niso mogli udusiti, temveč se je celo vedno bolj širil. Tudi včeraj in danes še vedno gor.

* Prepovedan inozemski tisk. Z odlokom ministra za notranje posle je prepovedano uvajati v našo državo in razširjati v njej nemški koledar za 1931. leto >Pfarrer Künzles Volkskalender<, ki ga je izdala založba Otto Walter A. G.—Alten und Konstanz in brošuri >The Greatest Crime in History<, ki je izšla v Londonu.

* Zepni koledarček za leto 1931. je kakor vsako leto izšel tudi letos v isti priljubljeni obliki in opremi. Priročna izdaja, elegantna vezava, fin papir so odlike tega splošno znanega zepnega koledarčka. Za dnevnne novice je prevezana zadostna innočina finega belega papirja. Cena v platno vezanemu je 10 Din, v pegamoid z zlatimi robovi 12 Din, usnje 20 Din, elegantno Achat usnje 24 Din. Trgovci popusti. Naroča se v Jugoslovenski knjigarni v Ljubljani. Poleg tega ima imenovana knjigarna na zalogi tudi vse vrste koledarjev, kakor blokkoledarje z in brez sten, beležne ledenske in stenske koledarje. Dalje Kmeške zvezne, delavski, dijaski, trgovski, gospodinjski, Prosveštne zvezne itd.

* Primerna božična darila dobite v trgovini z juveli, urami in zlatnino F. Čuden, Prešernova 1.

* 50 par stanske dopisnice, s katero zahtevajoče gratis poskusni vzorec, s katero rumenijo in receptno knjižico za močnata jedila. Adria tovarna pec. praškov, Ljubljana 1, poš. pr. 124.

Če ste se mudili dolgo zunaj in se ne počutite dobro

Po težkem delu, ali če ste se mudili dolgo zunaj, ali če se ne počutite dobro, je SLOAN-ov LINIMENT zelo dobro pomirjevalno sredstvo za boleče mišice in otrple ude.

Utriranje nepotrebitno, ker prodira sam v kožo ublažuječ bolečine otrplih udov, obolelih mišic in živev. Hladeč opokane in odstranjuječ vsako sled otrplosti in bolečine.

Uporabljaljajte SLOAN zoper revmatizem, iščas, bolečine v ledjih, zvinjenje ter kontuzije in zoper vsakovrstne mišične bolezni.

Dobi se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

preganja bolečine.

Ljubljana

Zapuščajo nas

(Spominu ↑ Ivice Kraljeve.)

Vedno revnejši smo.

Najboljši tolkokrat zgodaj ozhajajo. Verujejo, da jih kliče Večni, Najmodrejši; a razumeti nam je težko. Vemo, da je zanje bolje laiko; a mi smo sebiščni in bi jih radi imeli se med seboj.

Eno tisto življenje je ugasio — in ves hrup okrog nas je nemo. Eno tisto dekle — koliko njih je vedelo zanj?

Tiba in dobra kot mati je tolažila, je zamore izrazovala, je člane radosti evtve trosila med nas. Tudi radoši! Njen klavir in njene evtke samevajo — žalujejo evelke za svojo najlepšo sesirico.

In predvsem: sironaki! Pisarna in gospodinjstvo čez dan — zvečer je šivala. Petinjski otrok je za Miklavž hotel obledi. Ni dovršila. Njene dobre, mehke roke so omuhnilne — otrpalne.

Sveča je bila, ki je našem, da sveti in greje in jo ogenj použije. Dogorela je in vse belo sonce nad mesiom je mrzlo.

Tako majhen je bil krog dobril, ki smo si ga čisto na tlem razpostavili okrog srca, da bi to sebično srečo varovali pred hladom sveta. In v tem krogu je zazijala vrzel.

A sedaj nas bolj mira naš lastni hlad. Sele ob slovesu naših dragih se zavemo, da smo bili premalo dobiči z njimi in premalo hvaležni. Boli nas vsak nar pogled, ki bi bil lahko teplejši — vsaka lepa beseda, ki smo jo zadržali na ustnicah.

Hladni smo in sebični, zato je prav, da nas dobro zapuščajo. Večni, Vseoboci jim je pripravil bolje življenje.

Dobro je Ivici.

In mi — saj nismo revnejši; boljši bomo, če bo ajen spomin med nami ostal. C.R.

**Ob svoji dvajsetletni je
tvrdka J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12, izdatno znižala
cene zimskim suknjam, trenchcoatom in vseh vrst
oblekom za gospode, dečke in otroke. Za sportni
kake najnovejši windbreakerji, bluze, plašči, per
lerine. Krasna izbira v
jopicih in haljah za dom.
Ogled v trgovini
brezobvezem.**

Drzen v'om

Ljubljana, 19. dec.

Cikar je ljubljanska policija polovila lanskou zimo in spomladi več vložniških tolpi, ki so vse že dobile svoje zaslужeno plačilo na sodišču, ni bilo dolgo nič slišati o kakšnem večjem vložnu v Ljubljani. Sedaj, na zimo, ko se je priklatio v mesto vse polno sunljivev, pa so se zopet pričele točbe o naraščanju kriminalnih slučajev in pojavljajo se tudi vložni.

Restavracija pri Levu: Družbeni večer >Soča<. Predava ljubljanski podčupan prof. Jarc. O zgodovini maške deklaracije 1. 1917. Ob 8 zvečer.

Ljudski kino Glinice: Vlečfilm >Krik mesa< (Emil Janings). Ob 8 zvečer.

Nočna službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in mr. Hočvar, Šiška VII.

Članicam stolne kongregacije Kraljeve pre-svetoske Rožnega venca: danes popoldne ob 4 se udeležimo pogreba pokojne sošestre Ivice Kraljeve, Strelška ul. 5. — Sv. maša zadušnico za pokojno bomo imeli v torek ob četrtni na 7 v Aložjevičku.

Bökičnica na Gradu dozoreva. Ni več daleč dan, ko bomo obdarovali bedne otroke, ki druge pogrešajo bökičnico, velikonočnega prazničnega občutja in blagoslova. Naj jim bo skromen blagoslov obdarovanje, ki si ga je zamislila Vincencija konferenca za Grad. Da pa nam bo obdarovanje (stevilo otrok od 1–10 let doseglo število 87) uspelo, prosimo vsa usmiljena srca, da se spomnijo grajskih siromašnih otrok s kakršnimi kolikor darom v denarju ali v blagu. Res da tolažljive besede in obljube sicer lepo zveme, blagoslov so po dejanju. Kdo le more, naj kaj daruje. Darove sprejemajo uprava >Slovenca< in hišnik na Gradu. — Vincencijeva konferenca za Grad.

Bökičnica. Prvo prostovoljno gasilno in reševalno društvo Ljubljana mesto prirede na praznik sv. Stefana, dne 26. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Mestnega doma svojo tradicionalno bökičnico z občajnim spredonom. Vse prijatelje društva vabi k obilni udeležbi — odbor.

Iz Egipta v Palestino nas povede na nočnem prostrem večeru gosp. prof. Janko Mlakar. Na nočnem večeru je vodil izletnike iz Benetk v Kotorski zaliv, na Krf in dalje v Balbec ter Egipt. Njegovo besedo, odete v zabavno obliko, kaj nazorno pojasnjuje lepo sklopčene slike. V današnjem predavanju, ki je predvsem posvečeno svetim krajem in mestom v Palestini, bo nazorno pokazal velikanski napredek civilizacije v Palestini. Opaziramo na predprodajo vložnic v Prosvetni zvezzi, Miklošičeva cesta 5, rezervirani sedeži 5 Din, ostali 3 Din, stojisci 2 Din.

Predavanje za trgovske in obrtniške krge.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani vabi gg. obrtniške mojstre na predavanje Trgovskega društva v Merkurju v soboto dne 20. decembra ob pol 9 zvečer v restavraciji >Zvezda<. Predava tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani gosp. Ivan Mohorič, o vprašanju carine in carinske politike vobče. Vstop je brezplačen.

Carina in carinska politika. O tem poglavju, ki ne zanima samo gospodarskih krogov, marveč v današnjih časih tudi vse druge sloje prebivalstva, bo govor na družbenem večeru Trgovskega društva >Mercur< danes v soboto. O tem važnem in aktualnem predmetu bo predaval gosp. Ivan Mohorič, tajnik Zbornice za TOI. Gosp. predavatelj je vajen in znan govoril ter izvršen poznavalec carinskih in carinsko političnih vprašanj. Predavanje se vrši danes v soboto dne 20. decembra 1930 ob pol 9 zvečer v restavraciji >Zvezda<. Vstop je brezplačen. Gostje, gospodje in dame so dobrodošli.

Ljubljana dve uri brez luči. Snoči ob 5 je v Ljubljani zapet odpovedala električna luč. Ugasnile so vse žarnice na istosmerni tok in je bilo zadržitev vse osrednje mesto namen brez luči. Zadrga je bila posebno velika na prometnih cestah in v javnih lokalih, posebno v trgovinah, kjer so si morali pomagati s svečami, kjer niso imeli plina.

Kaj je vzrok telegodi? nocoj, nocoj se nismo mogli poizvedeti, zdi se pa, da isti, kakor zadnjii, ko je odpovedal kabel med elektrarno in magistratom.

Bukova drva, trbovški premog in koks

pri h. Kurivot, Dunajska 33, tel. 3434 (Balkan).

Maribor

□ Nova tovarna v Studencih. Kakor zvemo, namerava tukajšnja tvrdka Töndör zgraditi novo tovarno za svoje izdelke v Studencih.

□ Orožniška postaja pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah se bo premestila k Sv. Marijeti pri Vurbergu.

□ Nova proga Maribor-Sv. Martin se bo uvela že pred božičnimi prazniki.

□ Hočki tovorni kolodvor — dejstvo. Kakor zvemo, se je vprašanje tovornega kolodvora uredo v toliko, da prispeva zeleniško ravnateljstvo polovic, drugo polovic pa prizadev občine.

Združitev kmet. strokovnih listov

Kmetijsko gospodarstvo zahteva danes od kmeta mnogo intenzivnega delovanja in prece strokovnega znanja, če naj se posestvo rentira. Zato mora biti kmet poučen o vseh najmodernejših pridobitvah na kmetijskem polju, pa tudi o splošnem stanju tržnih cen, po katerih mu je mogoče vnoviti njegove pridelke. Kmetijsko zaanje o panogah, s katerimi posestnik go podari, črpa ta večinoma iz strokovnega časopisa. V zadnjih desetletjih pred vojno se je kmetijska veda tako poglobila, da je zahtevala vsaka panoga zase svoje strokovne specialiste, ki so se posvetili kvečjemu dveh strokam. Posledica tega je bila, da so začeli izdajati različne strokovne liste za posamezne kmetijske panoge. To je dovedlo v Nemčiji in Avstriji k precej širji razcepiljenosti, ki ni bila vedno v korist kmetu-posestniku, ki ima na svojem posetvu opraviti z mnogimi panogami, nikdar pa ne samo z eno.

Da ta razcepiljenost in skrajna poglobitev posameznih panog ni dovedla do začeljenih rezultatov, so uvideli že Nemci in v Nemčiji in v Avstriji, ki skušajo v zadnjih letih preštrevljivo kmetijsko-strokovne liste združevati v skupno glasilo, predvsem pa nuditi kmetu take kmetijsko-strokovne liste, ki obravnavajo vse gospodarske panoge. Tako sta se v Nemčiji združila dva velika kmetijska lista, kakor je »Deutsche Landwirtschaftliche Presse« in »Leipziger Illustrierte Landwirtschaftliche Zeitung« v eno glasilo, v Avstriji je pa začela tamnina kmetijska zbornica izdajati list »Die Landwirtschaft«, ki ima razdeleno snov po različnih kmetijskih panogah, ki jih ureja uredniški specialist.

Potrebo po taki združitvi kmetijsko-strokovnih listov je uvidel sam nemški narod, ki steje 80 milijonov, ker je spoznal, da zadostuje za kmete eno samo glasilo, ki mu pa mora nuditi potrebne nauke za vse njegove kmetijske panoge, ne da bi mu bilo treba za vsako posebej naročevati si poseben list. Slovenija steje komaj en milijon prebivalcev in izdaja za kmeta nič manj kot osem kmetijsko-strokovnih listov. To so: »Kmetovalec«, »Sadjar« in »vrtnar«, »Naše gorice«, »Konjerec«, »Slovenski Čebelar«, »Slovenski hmeljar«, »Slovenški gospodar« in »Zadružni vestnik«. Naročila za vse te liste znaša letno 200 Din. Četudi ni za kmeta potrebno, da bi bil naročen na vse te liste, vendar je mnogo ukažljivih kmetov, ki imajo večino teh, kar jih stane lejno gotovo okrog 150 Din. Ta naročnina, združena s članarino za razno društvo, pomenja za kmete precej breme, ki ga vedno teže prenaša. Še teže pa v današnji kritični dobi, ko ni na dejelni denarja. Razumljivo je tudi, da ne more eni milijonski narod vzdrževati toliko gospodarskih listov, zato se vsa društva boro prečiščimi težavami pri izdaji svojih glasil in so več ali manj navezana na podporo od strani ob asti.

To veliko breme naročnim, ki teži kmete, se je poudarjalo na zborovanjih in občinah zborov raznih društev in stavila ponovno zahtevo, naj se listi združijo, da ne bo treba kmetu plačevati na toliko strani. Pa tudi od podružnic dežele so ponovno prihajali dopisi, ki so izražali sklep o teh zborovanjih in občinah zborov, naj Kmetijska družba deluje na to, da se streljiv listi združijo v skupno glasilo. Vsled teh od kmetov izraženih želja je Kmetijska družba v letu 1927. sklenila v glavnem odboru povabiti razno društvo, da se izjavijo v temu vprašanju. Teda so vse povabljeni korporacije odšklicnejo to idejo, vsled česar tudi Kmetijska družba ni več nadaljevala te akcije.

V intencijah današnje vlade je, da se združijo vse gospodarske sile za skupno delovanje, ker samo na ta način bo mogoče uspešno se boriti proti gospodarski krizi, ki danes objema vse svet. Tako je tudi bankska uprava Dravske banovine na pobudo od strani kmetijskega podeželja započela letos poleti akcijo za združitev kmetijsko-strokovnih listov v skupno glasilo in pozvala vse strokovna društva, da zavzamejo k temu vprašanju svoja stališča. Po zasišanju njih mnenj je bankska uprava sklical anketo zastopnikov društev in urednikov njih listov, ki jo je vedel sam pomočnik bana, g. dr. Olimar Ptakrajer. Na tej se je načelno sklenila združitev listov, vendar so si zastopniki nekaterih društev pridržali pravico, vprašati za mnenje svoje občne zborov. Na anketi je bil izvoljen poseben odsek, ki je imel načelo staviti bankski upravi točne predloge za izvedbo tega načrta, kar se je zgodilo še istega dne.

Na predlog omemnjene ankete, ki je vseboval tudi podrobni načrt, je banka uprava povabila Kmetijsko družbo kot najmočnejšo kmetijsko kor-

poracijo Dravske banovine, da prevzame izdajanje skupnega glasila ter ji obenem obljublja primerno podporo za list, če bo ta imel izgubo. — Glavni odbor Kmetijske družbe v Ljubljani je v svoji seji dne 26. novembra t. l. proučil odlok banske uprave in po dajši debati sklenil, ugoditi temu vabilu pod naslednjimi pogoji:

Novo glasilo naj izhaja pod imenom »Kmetovalec«, ki se naj poveča na dvojni dosedanji obseg, in sicer na 16 strani strokovnega in 8 strani inzistratnega dela. Glavno uredništvo naj ostane pri družbi, medtem, ko se za posamezne panoge považuje pristojna kmetijska društva, da imenujejo svoje uredništvo. Nadalje naj se sklice uredniški posvet, ki naj organizira list tako, da bo odgovarjal duhu časa. — Da se krije stroški za izdajanje lista, se zviša članarina pri družbi na 30 Din, ki se vsa pravi za izdajanje povečanega »Kmetovalca«. Podružnice smoje od svojih članov pobirati prispevka do največ 5 Din.

Na osnovi tega sklepa glavnega odbora, je družba povabila strokovne bankske uprave in uredniške strokovnih listov na uredniški posvet, na katerem se je izdelal načrt, kako naj izgleda bočni »Kmetovalec«. Določila sta se dva glavna urednika izmed družbenih strokovnjakov. Vsaka izmed naslednjih panog dobi v listu določen prostor in posebnega urednika: splošno kmetijsko gospodarstvo 2 strani, poljedelstvo 2 strani, hmeljarstvo 2 strani, sadjarstvo in vrtnarstvo 2 strani, vinarstvo in kletarstvo 2 strani, živilnoredjo in mlekarstvo 2 strani konjereja po strani, čebelarstvo 1 stran, gozdarstvo 1 stran, zadružništvo 1 stran, gospodarstvo pol strani, družbene zadeve pod drugo stran, skupaj 16 strani.

Dejstvo, da dobi vsaka panoga svojega urednika, bo gotovo prispomoglo, da bo vsebina povečanega »Kmetovalca« pestra in zanimiva. Oblika povečanega »Kmetovalca« ostane dosedanja, saj pa je bo boljši in list obrezan ter sešit, tako da bo liničnosti.

Kmetijska družba je želela, naj bi pri tem združenem listu sodelovala tudi ostala društva, zato je naprosto Sadjarško in vrtnarsko, Vinarsko, Čebelarsko, Hmeljarsko in Konjerejsko društvo, naj imenujejo kot urednike njih pripadajočih panog svoje dosedanje urednike družbenih glasil. Doslej sta izjavila Vinarsko društvo in Mariborovo in Konjerejsko društvo v Ivanjkovcih, da sta pripravljena smatrati list kot svoje glasilo ter opustiti svoja dosedanja glasila: »Naše gorice« in »Konjerec« pod pogojem, da se na njih odpadajoči del »Kmetovalca« urejuje po dosedanjih urednikih v intencijah družstva.

Naročnina za povečani »Kmetovalec« bo znala 30 Din, medtem ko ostala društva pobirajo zase članarino posebej, ločeno od članarine za list. Kmetijska družba v Ljubljani se pa odreka svoji članarinai, da olajša s tem kmetovalcem naročitev lista samega, oziroma pristop k družbi.

Nadalje se je pri tozadnjih obraznavah pri Kmetijski družbi poudarjalo, da bo družba tudi v bodoči podpirala delovanje vseh navedenih društev, ker mora nuj kot glavni kmetijski korporaciji v Dravski banovini biti na tem ležeče, da se vse kmetijske panoge pospešujejo v enaki meri in čim intenzivne.

S povečanim »Kmetovalcem« dobi Dravska banovina dober strokovni list, ki bo odgovarjal današnjim potrebam in bo služil prosveti kmeta. Oblika je vsebina bo odgovarala našim kmetijskim razmeram, upoštevajoč dejstva, da večina kmetskih posestev obsegata vse važnejše kmetijske panoge. Kmet bo torej v enem listu našel pouk o vsem, s čimer se bavi in bo seveda s tem ta pouk cenejši nego je bil dosedaj. Cena lista je tako nizka, da bo komaj mogoče kriti vse stroške za tisk in urrejanje, zato je Kmetijska družba pripravljena letos poleti izdati, ki bo potreblja, da bo »Kmetovalec« izhajal v čim popolnejši obliki.

Združitev kmetijsko-strokovnih listov v Dravski banovini v skupno glasilo društev je zgodovinsko važen čin bankske uprave, ki pomenja prvi korak na potu združitve vseh gospodarskih sil v Dravski banovini. Ta cilj si je za svoje delovanje postavljal tudi naš novi ban g. dr. Drago Marušič, ki je o priliku sprejema ožigka odbora Kmet. družbe dne 12. t. m. poudarjal, da bo na svojem novem mestu deloval za koncentracijo vseh gospodarskih sil v Dravski banovini, kajti uverjen je, da bo edino s skupnim delom vseh kmetijskih korporacij močno uspešno se boriti proti težki gospodarski krizi, ki ogroža obstoj našega kmeta.

Kmetijska družba v Ljubljani.

Borza

Dne 19. decembra 1930.

DENAR

Devizni tečaji so danes nekoliko oslabeli. Promet je bil znatno slabši, znatnejši je v devizah Curih in Newyork. Privatno blago je bilo zaključeno v devizi Budimpešta, vse ostale zaključene devize pa je dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaji.) Amsterdam 2270.50—2276.50, Berlin 1846.75 bl., Bruselj 788.72 bl., Budimpešta 986.70—989.70 (988.20), Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 793.68—798.68 (795.18), London 274.22 bl., Newyork 56.24—56.44 (56.34), Pariz 221.86 bl., Praga 167.62 bl., Trst 295.42—295.59.

Zagreb. Amsterdam 2270.50—2276.50, Berlin 1845.25—1848.25, Bruselj 788.72 bl., Budimpešta 987.27—990.27, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 793.68—796.68, London 273.82—274.62, Newyork 56.24—56.44, Pariz 220.86—222.86, Praga 167.22—168.02, Trst 294.45—296.45. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 9.2 milijonov Din.

Belgrad. Radi praznika sv. Nikolaja borza ni poslovala.

Curih. Belgrad 9.1260, Amsterdam 207.40, Atene 6.675, Berlin 122.87, Bruselj 71.975, Budimpešta 90.215, Bukareš 3.06, Carigrad 2.4425, Dunaj 72.55, London 25.0125, Madrid 55.25, Newyork 515, Pariz 20.26, Praga 15.285, Sofija 3.7325, Trst 26.965, Varsava 57.75, Kopenhagen 137.775, Stockholm 138.80, Oslo 137.75, Helsingfors 12.975.

Dinar notira na Dunaju deviza 12.58125, valuta 12.585.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendenca za državne papirje je bila danes ponovno slabša. Vojna škoda je bila v začetku zaključena po čvrstjem tečaju, nato pa je znatno popustila in nato zaključila sestanke ob znatno nižjem tečaju. Dolarjiški papirji so bili tudi slabši in tako je bilo zaključeno 7% Dolarovo posojilo po 80 in 79, proti koncu borze pa je še bolj popustilo. Bančni papirji beležijo obitajen promet v delnicah Poljbanka po nespremenjenem tečaju 56, ravno tako Jugobanke po nespremenjenih tečajih 77.50 in 78. Industrijski papirji so brez interesu in danes beležimo zaključek le v delnicah Slaveksa po nespremenjenem tečaju 50.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 91 bl., 7% Bler. pos. 80 bl., Tob. sredke 50 bl., Celjska 160 den., Lj. kred. 124 den., Praštediona 985 den., Kred. zavod 170—

180, Vevče 126 den., Stavbna 40 den., Split cement 400 bl., Ruše 235—255.

Zagreb. Drž. pap.: 7% invest. pos. 85.50—86.50, agrari 52.50 bl., vojna Škoda ar. 425.50—426 (427. 425.50), kasa 425—426 (425.50, 425), 12. 425—425.50 (425), 2. brez kup. 416.25—418 (416.50). 3.

416.50—418 (419), sredke Rdeči, križa 50 bl., 8% Bler. pos. 90.625—92, 7% Bler. pos. 78.75—79.50 (79.70), 6% beg. obv. 68—71. Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katolička 35—37, Polje 56—56.50 (56), Kreditna 98 102, Union 189.50—190, Jugo 77.50—77.50 (77.50), Lj. kred. 124 den., Medjunarodna 67 den., Občina 86 den., Praštediona 93.5—94.5, Etne 135—145, Srbska 198—198, Žemaljska 126—128, Industrijske delnice: Nar. Šum. 22 den., Gutmann 132—137, Slaveks 50 55 (50), Slavonija 200, Našice 380 bl., Danica 95—100, Pivara Sar. 235—236, Sečerana Osječ 295—300, Nar. ml. 20 den., Osj. Ijev. 200 den., Brod. vag. 90 den., Union 90—95, Vevče 126 den., Isla 40—45, Raguse 355—365, Oceania 215—227, Jadran, plov. 500 bl., Trboveljska 370—371.

Belgrad. Radi praznika sv. Nikolaja borza ni poslovala.

Notacija državnih papirjev v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 77.50—79, Newyork: 8% Bler. pos. 90.50—92, 7% Bler. pos. 78—79.50, 7% pos. Drž. hip. banke 78—78.75.

Dunaj. Podon-savska-jadran. 86.55, Wiener Bankverein 16.80, Creditanstalt 46.75, Escompteg. 157.40, Mundus 146.50, Alpine 18, Trboveljska 45.50, Kranj. ind. 41, Leykam 8, Rima Murany 62.10.

Zitni trg

Na današnjem Zitnem trgu ni bilo znatnega prometa, ker so pravoslavni praznovali praznik sv. Nikolaja. Cene so ostale nespremenjene. Tendenca pa je nadalje čvrsta.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Eksekutivna prodaja: 15 vrc pšenične moke 0g na Ljubljana 270.

Budimpešta. Tendenca slabša. Promet miren. Pšenica marec 15.16—15.19, zaklj. 15.16—15.17, maj 15.16—15.22, zaklj. 15.17—15.18, rž marec 9.67—9.85, zaklj. 9.83—9.84, koruza maj 12.41—12.50, zaklj. 12.42—12.44, tranzit maj 10.25—10.30, zaklj. 10.22—10.24.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 2 vag. bukovih drv in 1 vag. oglja. Tendenca neizpremenjena.

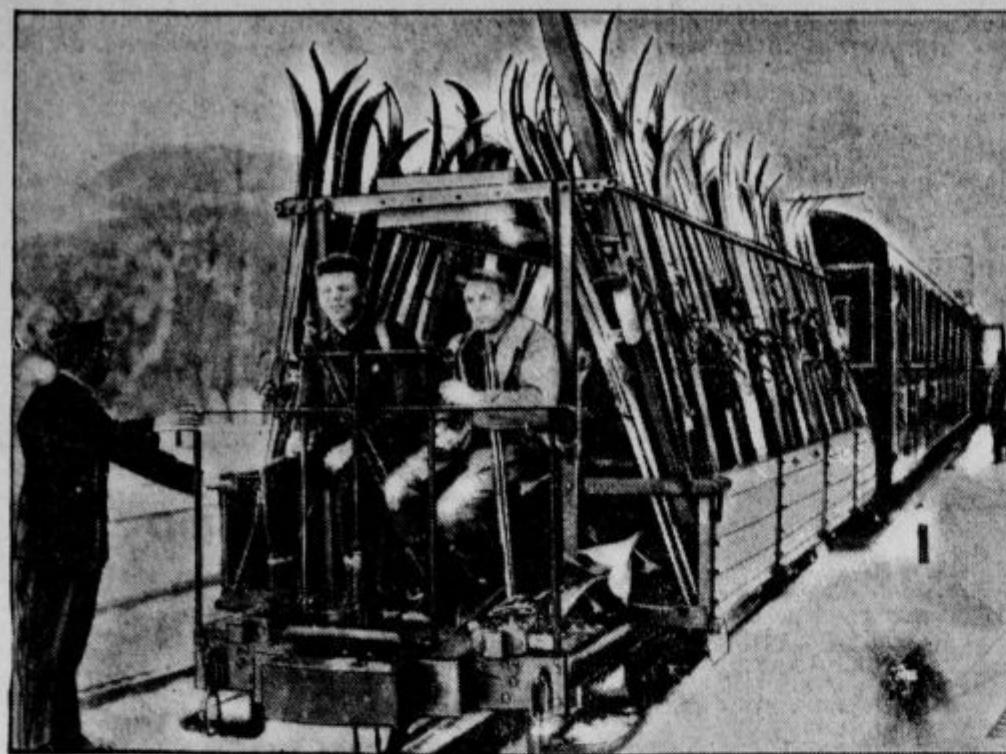

Prinašamo

na trg zelo praktične in izredno poceni

WIMPASSING-ženske snežne čevlje

popolnoma iz gume, kateri vas najbolj varujejo proti mrazu, mokroti in blatu, ker so tesno zaprli in se dajo lahko prati. Zapirajo se z zaponko na gumb, ter so obrobiljeni z žametom, a volnena podloga je lešnikove barve. Dobe se v črni, rjavi, lešnikovi in orehovi barvi.

Smuk! Na gorski železnici, ki vozi med Wengenom (Švica) in Scheidekom, je določen za prevažanje smučk poseben vagon, ker v osebnih vagonih ni nobenega prostora zaanje.

Spor radi Remarqueovega filma

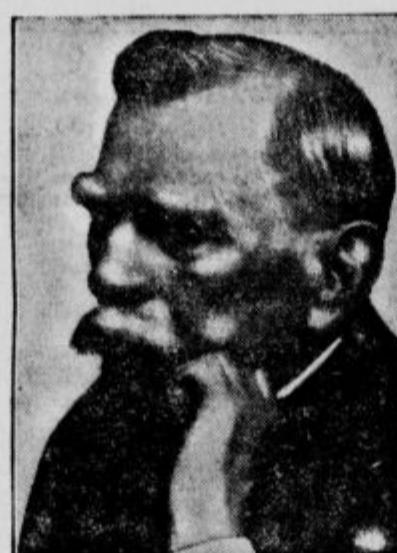
Pred nekaj dnevi smo kratko poročali, da je oblast v Nemčiji prepovedala film »Na zapanju nič novega«. Radi tega je nastal spor v časopisu, ki je odtod zašel tudi v nemško javnost. Pretekelo nedeljo so v mnogih nemških mestih priredili shode, na katerih se je govorilo v prilog filma, na drugih pa zopet proti njemu, pač po političnem mišljenju prireditevja shoda. Nemška republikanska zveza je priredila v Magdeburgu velik protestni shod proti Hakenkreuzerjem in Stahlhelmovec. Med drugim se je na shodu tudi reklo: Lahko visoko cenimo vojne žrtve Nemčije, ne moremo pa trditi, da dela proti duhu nemške zgodovine oni, ki z odobravanjem gleda v filmu Remarqueovo delo, v katerem je tako verno orisano trpljenje nemškega vojaka v svetovni vojni.

Skandal z Remarqueovim filmom postaja vedno večji, ker šele sedaj vidi nemška javnost, kako je uradna zabranja filma diskreditirala nemške težnje v očeh inozemske javnosti, ki vidi v uradni prepovedi ne samo strahopeten umik pred terorjem ulice, marveč tudi odprtji boj gotovih vplivnih nemških krogov proti mirovnim propagandam.

Vsi naprednejši nemški listi so te dni objavili razne izjave Nemcev v inozemstvu in njihova telefonska poročila obveščajo nemškega brava, kako inozemstvo občutno reagira na nagibanje nemške politike k radikalni desnici. Nekateri nemški listi so prinesli sledečo vest: »V Franciji vsa javnost z zanimanjem spremlja spor radi prepovedi filma »Na zapanju nič novega«. Ko so v Parizu vrteli ta film, so bili kinematografi že nekaj dni razprodani. Vtis je bil ogromen. Pri prizoru, ko francoski vojak v bolnišnici ponudi roko ranjenemu nemškemu vojaku z besedami: »Nismo sovražniki, ampak bratje,« je francosko občinstvo navdušeno aplavdiralo. Prepoved tega filma v

Nemčiji pa je vplivala kakor mrzel tuš in v francoskih kinematografih je zavladala tišina. Malokateri politični dogodek je na preprostega Francoza tako vplival, kakor ta uradna prepoved, ki najširše plasti francoskega naroda ponovno spominja na nemško nevarnost. Po vsej Franciji se danes čujejo ogorenji klici proti nemški vladi. To naj bo republikanska vlada, ki prepoveduje, da bi njeni državljanji videli pravo sliko vojne, — tako misli danes večina javnosti.«

Nemški listi ne prikrivajo niti tega, da vidijo Francoza v prepovedi Remarqueovega filma tudi skrivne vzroke, na prvem mestu težnjo, da bi se mirovni pokret ne razširil med široke plastji naroda.

Maršal Joffre težko obolel. Poveljnik francoske armade v prvih vojnih letih je težko obolel. Njegovo stanje je tem renejše, če pomislimo, da je maršal sar že 79 let.

Ob sovjeti meji

Zadnji petek so rdeči obmejni vojaki ujeli dva latiška monterja, ki sta popravljala železniški brzovaj. Jetnika sta bila dva dni zaprti in so ju potem preko meje poslali v Dvinsk. Pripravljajoča sta stalinovih bojih z upornimi kmeti in neprestanem topovskem streljanju. Obmejno prebivalstvo v Latviji opazuje vedno nove požare in pa oklepni vlek, ki ne prenehoma strelja na vasi ob železniški progi Opočka—Ostrov. Kmetje, ki so se rešili čez mejo, pripravljajojo, da je nastal upor pri zapelebi letosnjega žita. Iz Moskve so poslali komunistične oddelke, ki so obkolili pet vasi

blizu Ostrova in jih ponoči s topovi vpepelili. Stalno strelenje iz strojnici in pušk se sliši tudi vzdolž poljske meje. Blizu Stolbecov so ujeli ribiči velik sovjetski motorni čoln, ki je drvel po Njemanu navzdol. V čolnu je bilo pet mrljev, in sicer trije vojaki in dva civilista.

Poljska straža je blizu Hocicenze opazovala obupen boj v zraku. Dve sovjetski letali sta obstrelevali tretje, ki je poskušalo poleteći preko meje. Zrušilo se je v plamenih na tla. Sovjetski stražniki so pripovedovali, da je bil eden izmed treh zasledovanih beguncov ubit. Druga dva so težko ranjena odpeljali v Minsk. V kabini gorečega letala so našli 13 kg zlatega denarja. Baje so skušali pobegniti z letalom voditelji neke protisovjetske zarote, ki jo je neprizakovano izsledila GPU. Toda obmejna straža je bila telefonično obveščena in je začela zasledovati begunce z letali ter jih seveda prav lahko strmoglavila na tla, ker so bili neoboroženi.

Lazaro Chacon, predsednik južnoameriške države Guatema, v kateri je te dni izbruhnila revolucija. Do sedaj je bila Guatema ena izmed obeh južnoameriških držav, ki jih še ni razburjala revolucija.

Mednarodni evharistični kongres v Dublinu

Datum za prihodnji mednarodni evharistični kongres v Dublinu je določen na 22. do 26. junija 1932. Pretekelo nedeljo se je vršilo po vsej Irski pobiranje prostovoljnih prispevkov za stroške kongresa. Ali je bila nabранa zahtljena vsota, 80.000 funtov šterlingov, še ni ugotovljeno. Vsoto rabi kongresni odbor za preskrbo stanovanj za udeležence kongresa.

25 let po nedolžnem v ieči

V kratkem se bo vršila pred sodiščem v Detmoldu ena najsenzacionalnejših revizij procesa, ki bo skušala dati zadoščenje človeku, ki je, kakor vse kaže, 25 let sedel po nedolžnem v ieči. Mesar Konrad Kruse, ki je sedaj star 70 let, je bil leta 1883. obsojen v dosmrtno ječo, ker je baje zastrupil svojo mater. Kruse se je tedaj zaklinjal, da je nedolžen, toda proti njemu sta pričala dva njegova prijatelja, ki sta izpovedala, da je Kruse v njuni navzočnosti grozil, da bo svojo mater ali ubil s sekiro ali pa zastrupil z arzenikom. Obdukcija trupla je tedaj v resnici ugotovila, da je Krusejeva mati umrla radi zastrupljenja z arzenikom. Sam Kruse je priznal, da je kupil v lekarni arzenik, toda odločno je zanikal, da bi on zastrupil svojo mater, ker za to ni imel nikakega povoda. Ceprav sta bili obe priči znani kot človeku sumljivega značaja, jima je sodišče vendarle verjelo in Kruse je bil obsojen na dosmrtno ječo. Že leta 1886. pa je ena od prič priznala, da je po krivem pričala proti Kruseju, in to iz maščevanja. Ugleđni meščani so se tedaj zavzeli za Kruseja, toda vse je bilo zastonj. Kruseja so po 25 letih ječe pomilostili. Sele sedaj, 47 let po obsojadi, pa se je nekemu odvetniku posrečilo zvedeti, da je tudi druga prič na smrtni postelji preklicala svoje pričanje proti Kruseju. Na temelju tega preklica, ki je notarsko ugotovljen, bo sodišče odredilo revizijo razprave, na kateri bo Kruse najbrže oproščen.

hričavosti, katarju
pomagajo sigurno
Kaiser-jeve
prsne karamele

V lekarnah, drog.
in kjer so vidni plakati.

Kulturni obzornik

Rade Drainac v Ljubljani

Strat za potovanjem ga je prijela, želja za novimi pokrajinami je še na pomlad vstala v njem (sicer je po tudi lani in še preje mnogo romal po vsej svetu) in zato ni čudno, če je za Bolgarijo, Grčijo in Romunijo načel nov ciklus minja. urnih potovanj in pred dnevi iz Zagreba, kjer se je mudil več dni, prispel za nekaj ur v naso Ljubljano. Izjavlja, da se je do konca posvetil časnikiartverju in da književnosti ne bo več služil (najbrže radi velikega neuspeha z neromanskim romanom »Španski zid«). Pač pa se hoče pečati s časnikiartverjem in še več ko doslej. Do tu vse prav. Drainac je stalni dopisnik belgrajske večerne »Pravde«. Že teden dva prebirajo njegove tendenčne in v svojo stran usmerjene članke iz Zagreba, na katere je pa »Pravda« do danes prejela in objavila že več popravkov. V nočnjenji »Pravde« (za 18. dec. t. I.) me je zanimal članek »Zima v Ljubljani«, ki ga je podpisal g. Drainac. Pasusi so v njem, ki so s pozornim namenom in do konca neobjektivno napisani in ki so obenem jasen dokaz, kako malo in slabega vpogleda v slovenske kulturne razmere imajo celo oni redki, ki se sicer več ali manj zanimajo za nas. Posameznih delov tega članka g. Drainac nemara ni pisal iz osebnega gledanja in mu zato tudi ne štejemo v toliko zlo to njegove netočne prenapetosti. Pač pa je toliko grše to dejstvo za onega, ki mu jih je (g. Draincu) diktiral oz. kateremu jih isti v svojem članku v usta polaga. Če bi neslovenec sam po sebi kaj podobnega zagrešil, bi mu človek oprostil. Ko pa kdo iz vrste vodilnih slovenskih kulturnih delavcev dà tako preračunano in prozorno izjavo in to še v času, ko skušajo najmlajši kompromisno rešiti dosedjanje napetost oz. podvojenosti med slovenskimi književno-kulturnimi delvci, to ne more biti ne lepo in ne prav. Sicer bo pa morda »Pravda« tudi na to pismo iz Ljubljane morala obavijati popravek?

Belgrad, 17. decembra 1930 zvečer.

T. P.

Pesnik Rmn Thrasolt. — Med mnogimi nemškimi mladinskimi listi, ki sem jih prebiral kot deček, sta ohranila »Efeuranken« in »Der Mai«, ki ju je izdajal Volksvereinsverlag, München-Gladbach, v mojem spominu do danes sijaj nencenljive lepotе. Urejal je oba lista Ernst Thrasolt, in njegove pesmi, njegova uredniška pisma ter nepopisna vedenja in globina njegovega lista, so že tedaj vstisnila njegovo ime nezpozabno v moje srce. Nedavno je objavil življenjepis dr. Carla Sonnenscheina, o katerem sem na tem mestu že poročal — in zame je bilo to srečanje s Thrasolom po dolgih letih dogodek, kakor je bila knjiga za široki literarni svet pravo pravčato razodetje nadarjenega in pesniško bogatega Thrasolata, cigar lastno pesniško delo je vse doslej bilo znano le ožemu krogu pesnikovih bližnjih občudovalcev. — Pravkar je izdala založba Kösel & Pustet, München, gotovo znana po povpraševanju z zanimanjem, ki ga je zbudil Thrasolov življenjepis dr. Sonnenscheina, dve drobnii zbirki njegovih pesmi: *Eia! Susanni!* — *Ein Weihnachtsbüchlein ter Heiliges Land* — *Ein Ehebüchlein*.

Baš o pravem času sta izšli knjižici, da si in more Božiček omisliti za poklon pod drevescem. Preprostost diktije ob krasno in polno zvezem verzu, skromna, a genljiva pesniška prispodoba, domačnost in razkošno bogastvo srčne topote so odlike, s katerimi se ponašajo Thrasolove pesmi. — *Eia! Susanni!* vsebuje kopico delikatnih božičnih motivov, religioznosti in čistote lepote polnih, *Heilige Land* pa je knjižica verzov o zakonu in o zakonski ter materinski in očetovski ljubezni.

Sveta seveda Thrasolove pesmi ne bodo prekucnile, a kdor ima smisla za lepo in blago knjižico, ki naj bo nekak družinski zaklad, vselej pri roki in vselej za povzdigo razpoloženja pripraven, vselej na storžbo za ozajšanje ur domačnosti, temu svestujem, da si nabavi Thrasolovo knjižico. — Omeniti moram še, da sta kljub nizki ceni knjižici jako okusno izdani, da krasiti skoraj sleherno stran risba in da je vsaka knjižica opremljena s šestimi reprodukcijami znamenitih del iz slikarstva v bankotsku.

s. š.

Nove slovenske umetniške razglednice. — V ta posebni namen pravkar ustavljena umetniška založba »Sejalec« v Ljubljani (poštni predel 357), je izdala v okusni opremi, v večbarvem tisku serijo šestih razglednic po originalih slovenskih umetnikov: Ivan Grohar: *Sejalec, Macesin in Krompir*; Matija Jama: *Frančiškanska cerkev v Ljubljani, Loka in Seljak od Sotle*. — Zares hvale vredno je delo novega podjetja, ki hoče nadaljevati nekdaj tako aktivno delo »Umetniške propagande« za razširjanje likovne umetnosti med širšimi plasti naroda. Ker je takoj izbor za reprodukcijo določenih originalov, kakor tudi nadzorstvo tiska v najboljših rokah strokovnjakov, smemo tudi v boode pričakovati najresnejšega gradiva, kakor nas je že v prvi serijski izdanil. — Založba razpoloži razglednice na zasebne naslove in upajmo, da bo malo vrnjenih. Razglednice v trgovinah ni moci naročiti. Naročajo se je pri založbi, katere naslov smo uvodoma navedli. Tisk je tehnično izborni izvršila jugoslovanska tiskarna.

Clärenore Stinnes in Axel Söderström. Clärenore Stinnes, hči pred nekaj leti umrlega finančnika, se bo te dni v Londonu poročila s švedskim filmskim tovarnarjem Axel Söderströmom, s katerim sta nedavno zaključila potovanje okoli sveta v avtomobilu.

Švicarski misijonar ujet na Kitajskem

Švicarski lazarist Henrik Arx, ki je bil ujet 16. oktobra v Jangce na Kitajskem, klub vsem protestom francoskega poslaništva, različnih konzulatov in misijonov, do sedaj še ni bil izpuščen na svobodo. Čete, ki so jih poslali, da bi rešila misijonarja, so se po brezuspešnem iskanju komunistov, ki so ujeli misijonarja, vrstile. Sluga ujetega misijonarja je pred kratkim prinesel iz ujetništva pismo s sledajočimi vsebino: »Ujeli smo katoliškega duhovnika, imperijalista, ki je eden izmed tistih, ki se hočejo polastiti naše vlade. Mi ga vrnetimo le proti odkupnini 100.000 dolarjev, in sicer ne v papirju, ampak v srebru. 30.000 od te vse naj se prinese v Siao-Kia-Ling, o ostanku pa se bomo posvetovali. Spoštovanje temu pismu, ker predstavlja ukaz voditelja 10. rdeče armade!« Seveda prizadeti ne bodo plačali te bajne vse, ampak bodo skušali rešiti misijonarja na kak drug način.

Odhod marsata Piłsudskega iz Varšave. Sedaj, ko je izpeljal volitve v sejm in senat, se je podal Piłsudski na daljši dopust, ki ga bo prebil v Madagarsko.

Pet cenenih dni

v času, ko mora vsakdo kupiti darila, sem se ob priliki mojega desetletnega trgovskega jubileja odločil prirediti pet cenenih dni in nudim povodom tega vsaki stranki, ki mi v času od 20. do 24. t. m. predloži časopis s tem inseratom in polnim naslovom, na vse vrste blaga, pri katerem so cene razvidne na vsakem komadu s številkami popust.

20%, reci: dvajset odstotkov

tako da se kupujočemu občinstvu nudi prilika preskrbeti si topot božična darila v vseh vrstah galerijskega blaga, športnih predmetov, gramofonih, gramofonskih plošč, raznih vrstah tkanine, kravatah, rokavicah, porcelanu in stekleni posodi, namizni posodi iz kina srebra, parfumeriji vseh svetovnih znakov, snežnih čevljih in galošah, žepnih robceh, kakor tudi igračah v največji izbiri. — Ta reklamna prodaja velja samo za moje p. n. odjemalce na drobno, ter se blago v večjih količinah z omenjenim popustom na zopetne prodajalce ne bo prodajalo. Pri nakupu najmanj 500 dinarjev 1 srečka Jadranse straže zastonj.

Franc Kormann, Maribor, Gospodska ulica št. 3.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 20. decembra: 12.15 Plošča (Mejan program) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 18.00 Viktor Pirnat: V dolini gradov (grad Žužemberk z okoliškimi ulrdbam) — 18.30 Radio-orkester — 19.30 Ga. Otnaber: Anglesčina — 20.00 Vzgojni film — 20.30 Koncert delavske godbe »Zarja« — 21.30 Koncert Radio-orkestra — 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Nedelja, 21. dec.: 8.00 Kmetijska ura — 8.45 Zdravstvena ura, dr. Fr. Debevec — 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Jaslice in caritas, dr. Alfonzo Levičnik — 10.20 1. Kaiser: Gospodarsko življenje v Evropi — 10.45 Sah — 11.00 Koncert radio orkestra. Vmes poje religiozne pesmi Drago Zagor — 15.00 Gidč. Lebarjeva: Kmetiška žena — sodelavka v narodnem gospodarstvu — 15.30 Jazz delavske godbe »Zarja« — 16.00 Humoristično čilivo, pisatelj Milčinski — 16.30 Koncert pevskega zborja in orkestra škol, gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano. Godbene točke izvajajo dijaki pod vodstvom prof. Vojteha Hybaška, pevski pod vodstvom prof. Matije Tomca — 19.00 Tannhäuser, opera v 3 dej. od R. Wagnerja. Prenos iz državne opere na Dunaju.

Drugi programi:

Nedelja, 21. decembra.

Belgrad: 9.00 Prenos iz saborne cerkve, 12.30 Radio orkester, 19.30 »Tannhäuser«, opera (prenos z Dunaja). — Zagreb: 17.00 Godalni kvartet, 19.00 »Tannhäuser«, opera, prenos z Dunaja. — Budapest: 11.15 Uniatska služba božja, nato koncert opernega orkestra, 14.00 Plošče, 18.00 Prenos iz studija, 19.40 Koncert egijske godbe, 20.40 Komedia, nato koncert vojaške godbe. — Dunaj: 10.30 Zalžubarske stolne orgle, 11.00 Svetčanost otvoritve postaje v Salzburgu, 11.40 Svetčani koncert, 17.45 Komorna glasba: Mozart, 19.00 »Tannhäuser«, opera, nato koncert. — Milan: 10.45 Nabožna glasba, 16.15 »Friderik«, opereta, 19.30 Zabavna glasba, 21.00 Opera, nato koncert. — Praga: 20.30 Koncert v Brnu, 21.00 Simfonični koncert. — Langenberg: 16.30 Popoldanski koncert, 17.00 Advent v pesmi in glasbi, 19.45 »Vas brez zvonca, igra s peljem. — Rim: 10.15 Nabožna glasba, 13.00 Radio kvintet, 17.00 Koncert, 20.40 Opereta. — Berlin: 18.20 Tamburice, 20.00 Božična igra, 21.45 Godalni kvartet, 22.30 Plesna glasba. — Katovice: 12.15 Simfonični koncert, 17.40 Popoldanski koncert, 20.30 Ogrska glasba, 22.15 Koncert solistov, 23.00 Plesna glasba. — Toulouse: 12.30 Nabožna glasba, 20.15 Dunajski orkester, 20.45 Vojna godba, 21.00 Opera in glasba, 22.15 Simfonični orkester. — Mühlacker: 10.15 Kadil, svetčanost, 11.00 Pesni in arje, 11.25 Plesna glasba, 12.00 Orgle, 16.00 Popoldanski koncert, 17.00 Večerni koncert, 17.45 »Jozef in njegovi bratje« (glasba iz opere »Jozef«), 19.00 Advent v pesmi in glasbi, 20.00 »Egmont«, žaloigra, 22.50 Zabavni koncert. — Mor. Ostrava: 19.00 Violina, 20.00 Orkestralni koncert, 21.00 Praga, 22.20 Radio orkester.

Sport

VREMENSKO POROČILO JZSS PO STANU Z DNE 18. DEC.

Rateča, temperatura — 10, snega pšiča 30 cm vreme mirno, izgledi za nedeljo dobr. — **Kranjska gora**, temp. —12, jasno, zahodni veter, v dolini 15 cm pšiča, smuka idealna. — **Dovje-Mojsstrana**, temperatura — 7, smuka v dolini prav dobra, pšiča, izleti v triglavsko pogorje in Karavanke zelo priporočljivi. Vreme jasno. — **Bohinj**, temp. —5, veter severozahodni, vreme jasno, smuka prav dobra v gorah, manj ugodna v dolini. — **Vel. Planina**, snega 70 cm, suh pršič, vreme mirno, smuka ugodna. — **Kolce**, temp. —7, snega 30 cm, suh pršič, veter severni, izgledi za nedeljo prav dobr. — **Sodražica**, temp. —1.8, snega pšiča 30 cm, smuka dobra, izgledi za nedeljo dobr. — **JZSS**.

RAZPIS.

Mariborski smučarski klub priredi dne 11. jan. 1931 svojo klubsko tekmo na Pohorju s startom in ciljem Ruška koča. Tekmuje se v treh kategorijah in sicer: seniorji, juniorji in dame v konkurenči ter seniorji in juniorji izven konkurenč. Dolžina prog je: za seniorje 15 km, za juniore 8 km in za dame 5 km. — Tekme se lahko udeleže člani Mariborskog smučarskega kluba v konkurenči, člani ostalih klubov JZSS pa izven konkurenč. Vsak tekmovalec mora biti verificiran pri JZSS. Starta se ob 9 pri Ruški koči. Prijavnina za tekmovalca je 10 Din. Prijave se sprejemajo pri klubovem tačniku v trgovini Stočec, Jurčičeva ul. 8, Maribor do 10. jan. Poznate se priave proti dvojini prijavni do ene ure pred startom.

Vodstvo tekme sestoji iz sledenih gg: Predsednik: ing. Sasa Mis, tehnični vodja inž. Rudi Kudelka, startar: Kocbek, časomerlec na startu: Zitterschläger, časomerlec na cilju: Pirnat, sodnik na cilju: Dekleva, zapisnikar: Šdč. Pivko, Franko, zdravnik: dr. Furlan. — Prveplasirani tekmovalci vseh treh kategorij v konkurenči prejmejo darila, drugo plasirani klubske plakete, tretje plasirani diplome. Izven konkurenč prejmejo prveplasirani klubske plakete, drugi plasirani pa diplome. Zmagovalci v kategoriji seniorjev v konkurenči postane klubska prvak za leto 1931. — Cas in kraj obave doseženih uspehov in razdelitev nagrad se bo pravočasno obvestilo.

Cerkveni vestnik

Meščanska Marijina kongregacija za može pri sv. Jožefu ima v nedeljo dne 21. decembra ob 11 običajni shod.

Duhovne vaje za fante v mariborski bogoslovni se začnejo že na Stefanovo dne 26. dec. ob 7 zvečer in ne kje je bilo razglašeno, dne 27. dec., na Janezovo, ter trajajo do vključno 30. dec. zjutraj. Gospode dušni pastirji, ki so prijavili udeležence za duhovne vaje, se prosijo, da o tej izpreambni pravočasno obvestijo svoje priglašence. Duhovne vaje bo vodil o. Florijan Ramšak D. J. iz Ljubljane. Priglašenih je iz raznih župnij 55 fantov. Nove prijave se ne sprejemajo več.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas — 5 lin. Oglašati nad devet vrstic se računajo viš. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjam!

Klužbe iščejo

Starejša žena

vajena gospodinjstva, zanesljiva in varčna, išče primerno službo k malu družini. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14.403.

Izučena kuharica

išče službo, najraje v župnišču. Naslov v upravi pod št. 14.305.

Klužbodore

Trgovskega učenca poštenskih kmečkih staršev kateri je z dobrim uspehom dovršil ljudsko šolo, sprejme s 1. januarjem trgovina mešanega blaga v Savinjski dolini. Naslov v upravi pod št. 14.290.

Prikrojevalec

Stalno mesto dobi dobro izuchen čevljarški prikrojevalec gornjih delov, same za fina dela. Plača dobra. Nastop takoj. — Brata Naglič, čevljarna, Ziri.

Čevljarski vajenec

se pod zelo ugodnimi pogoji sprejme. Ponudbe: Zalokar Josip, čevljar — Menges 88. Za odgovor znamka!

Vajenec

za krojaško obrt dobi učeno mesto pri I. Goltez, Stožice, Ježica pri Ljubljani. Hrana in stanovanje pri mojstru, drugo po dovolju.

Več kovačev

tako sprejme tovarna vagonov »Sartid« v Smederevem za izdelovanje lopat in motilk. Specjalisti se dobro plačajo. Oferete je poslati naravnost tovarni »Sartid«, Smederevo.

Iščem mizarja

ki bi prišel delat na dom. — Imeti mora potrebno orodje. Ponudbe na upravo »Slovenca«. — Razna mizarška dela: št. 14.374.

Gospodinčno

spremem na stanovanje. Ribniška ulica 1, Novi Vodmat.

Samostojno služkinjo

boljšo, katera zna kuhati, ima rada otroke, pošteno in snažno, katera gleda na stalno in dobro službo, se sprejme k štirinščaku trgovski družini v mesto na Gorenjskem. Ozira se samo na zanesljivo, delazmožno delo. Ponudbe: Anton Štirn, Ljubljana 7.

Poljske tračnice

300—400 m, ter dva vozilčka-vagončka za prevažanje blodov, kupim.

Naslov: Josip Oražem — Moste, Ljubljana.

Vrednostne papirje

srečke obligacije, delnice

kupuje upravnštvo »Merkur«, Ljubljana Šelenburgova ulica 6/II, tel. 30-52.

Pouk

Dva železokrivca takoj sprejmemo. Ljubljanska grADBENA družba,

Soferska šola

prva oblast konc. Čamernik, Ljubljana Dunajska c. 36 (Jugauto). Tel 2236 Pouk in praktične vožnje.

Stanovanja

Stanovanje 2 sob, kabineta in privtlin se odda takoj v najem. Naslov se dobri v inseratnem oddelku lista pod št. 14.355.

Trisobno stanovanje

s kopalnic in enosobno s pritlikinami se takoj odda v Šušteršičevi ulici št. 5, Moste.

Svetlo sobo

popolnoma na novo preurejeno, za 2 osebi meblirano, z električno in posebnim vhodom, oddam takoj ali s 1. januarjem. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 14.306.

Vnajem

Trgovski lokal

izložba z rolim, na prometni cesti v Kamniku, se da v najem. Ugodni pogoji. Primeren za vsočno trgovino ali obrt. Ponudbe pod »Lokal« št. 14.387.

Kúpimo

Mohorjeve knjige 7 izvodov letoskih Mohorjevih knjig. — Župni urad v Čemšeniku, p. Medija-Izlake.

Suhe deske

mehke les, 20 in 25 milimetrov, bi rabil do 100 kubičnih metrov. Ponudbe: Anton Štirn, Ljubljana 7.

Puhasto perje

čisto čohanjo po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gošje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razposnam po poštinem povzetju L BROZOVIĆ — Zagreb, Ilica 82 Kemična čistilnica perja.

Objave

Antikvitete!

Prostovoljna javna dražba antikvitete se vrši 22. in 23. t. m. ob 9 v Kapiteljski ulici 3, dvorišče.

Posestva

Hiša, vrt in gozd v občini Rakek, naprodaj pod št. 1931/P.

Novo zidana hiša

četrt ure iz Maribora, se za 35.000 Din proda. — Vprašati: Brezje pri Mariboru št. 83.

Obrt

V Mariboru

je najugodnejši nakup galerije drobnarje, parfumerije, papirja šolskih potrebščin itd. — na debelo in na drobno — pri

Prodamo

Pisalni stroj

Smith & Bros, zelo dobro ohranjen, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.235.

Več otroških igrač

se poceni pruda v Kapiteljski ulici 3, dvorišče.

Peč</

